

DOMOVINA

Upravništvo „Domov ne“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za imozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Razpust plemenskih in verskih strank

SLS razpuščena in prepovedana — Enaka usoda je zadela SKS — Razpuščene so vse hrvatske stranke

Zadnje dneve imamo zabeležiti važne dogodke. Nova vlada se je odločila, izvesti načela kraljevega proglasa do kraja, ter je sklenila, da je treba razpustiti vse politične stranke verskega in plemenskega značaja.

Najprej sta bili razpuščeni kakor znano Srbska stranka in Jugoslovenska muslimanska stranka (dr. Spaho).

Nekaj dni nato so prišle na vrsto hrvatske stranke, in sicer so bile v nedeljo razpuščene vse hrvatske stranke brez izjeme.

Minull torek je sledila Slovenija. Iz Beograda sta se tega dne vrnila oba slovenska velika župana, dr. Vodopivec v Ljubljano in dr. Schaubach v Maribor. Oba sta se mudila v Beogradu na poziv predsednika vlade in notranjega ministra generala Živkovića, od katerega sta dobila

potrebna navodila glede razpusta plemenskih in verskih strank v Sloveniji, to je Slovenske ljudske stranke in Slovenske (bivše Samostojne kmetijske stranke.

Glede splošne politike, ki se naj izvaja pod novo vlado v Sloveniji, sta dobila oba velika župana navodila, da mora biti politika strogo nacionalna ter imeti v vidu samo državne in narodne koristi.

Veliki župan je pozval direktorja ljubljanske policije dr. Guština, kateremu je dal nalog, da v smislu določb zakona o zaščiti države razpusti SLS in SKS, prvo kot versko in plemensko, drugo kot plemensko stranko. Policijski direktor se je po kratki konferenci z velikim županom vrnil v svoj urad ter takoj izdal nalog, da se sestavijo dekreti o razpustu omenjenih strank in vroče predstavnikom SLS in SKS, izvrši popis imovine, zapleni gotovina in zapečatijo tajniški prostori

V tajništvu SLS je bilo že vse pripravljeno na razpust stranke.

Že dopoldne so sneli napisno tablo na glavnem tajništvu, v tajniške prostore pa namestili razne druge pisarne.

V smislu naročila policijskega direktorja sta se dva policijska organa zglasila v torek popoldne v tajništvu Slovenske kmetijske stranke v Kolodvorski ulici. V ulični sobi pritlične hiše je uredništvo in uprava «Kmetijskega lista», v sosednji, dvoriščni sobi pa tajništvo SKS. Ker so bila vrata tajništva zaklenjena, sta se policijska organa oglasila v redakciji «Kmetijskega lista», kjer je bil pravkar navzoč tajnik SKS, bivši oblastni poslanec g. Bukovec. Policijska organa sta mu pojasnila namen svojega prihoda, na kar

sta se podala v tajniške prostore, kjer sta z g. Bukovcem izvršila popis imovine, sestoječe iz pisalne mize in par stolov, nekaj spisov, kraljeve slike ter napisne tablice. Vsi ti predmeti so bili spravljani v predale velke pisalne mize, ki sta jo nato policijska organa zaprla in zapečatila. Razpust SKS je bil s tem končan.

Istočasno sta se dva policijska organa oglasila v Jugoslovanski tiskarni, kjer se nahajajo tajniški prostori SLS. Poleg tajniškega osebja je bil navzoč tudi bivši narodni poslanec g. Kremžar, ki je prisostvoval razpustu svoje stranke. Policijski organ je navzočemu glavnemu tajniku g. Kosičku izročil odlok policijske direkcije, ki pravi,

da je SLS po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi zabranjena in razpuščena.

Nato se je vršil popis strankine imovine. V blagajni so našli Din 6.30 gotovine. Napisne table in druge slične predmete je osebje tajništva že dopoldne odstranilo. Nepremičnin stranka kot taka ni imela. Po popisu imo-

vine, ki je bila spravljena v omare in pisalne mize, so policijski organi sestavili zapisnik. Bivši tajniški prostori niso bili zapečateni. S tem je bilo Slovenska ljudska stranka uradno proglašena za razpuščeno.

Na sličen način se je izvršil razpust SLS in SKS v Mariboru za mariborsko oblast.

Sedaj obstojajo le še tri srbijanske, to je radikalna, demokratska (davidovičevska) in zemljoradniška stranka, potem socialistična in samostojna demokratska stranka. Ali bo še katera teh strank razpuščena, oziroma začasno ustavljena, se še ne ve.

Iz Beograda javljajo nadalje, da

bosta razpuščena tudi Orel in Hrvatski Sokol.

Sedaj je strogo zabranjeno udeleževati se za razpuščene stranke. Po zakonu o zaščiti države

se kaznuje z zaporom do enega leta in z globo do 10.000 dinarjev, kdor bi organiziral, podpiral ali postal član na pr. Slovenske ljudske stranke.

Z največjim zanimanjem pričakuje javnost odločitev vlade glede usode ostalih strank, ki niso prevratne, plemenske ali verske. Te stranke bodo morale najbrže prositi za odobritev nadaljnjega obstoja.

Naloge sedanje vlade

Beograjsko «Vreme» je pisalo te dni o glavnih nalogah nove vlade in reklo med drugim:

«Sedanja vlada je nujna posledica posebnih razmer, v katerih se je nahajala naša država zadnja leta. Nova vlada si je postavila

veliko nalogo, da organizira našo državo, da ji da prirodno in moderno obliko, v kateri bodo prišle do izraza vse tvorne lastnosti našega naroda v vseh krajih in ki bo obenem varovala popolno narodno in državno edinstvo.

Ta vlada je le prehodna in bo trajala do izvršitve svojih nalog.

Z ukinjenjem ustave in parlamenta ter vsega, kar je s tem v zvezi, so odstranjene vse zapreke za ustvarjenje tega velikega cilja. Vse, kar sedanja vlada dela, je

samo pripravljalo delo za ustvarjenje glavnih nalog, ki si jo je postavil Nj. Vel. kralj.

«Naša naloga je, da pripravimo decentraliziran in liberalen režim, ki pa bo obenem ščitil duhovno in teritorialno edinstvo Jugoslavije», so bile kraljeve besede uredniku pariškega dnevnika «Matina».

Zakonit in ukrepi, ki se sedaj sprejemajo, naj predvsem učvrstijo režim, ki je izraz razpoloženja vsega naroda. Ti ukrepi naj omogočijo čim pravilnejše in hitrejše delovanje vlade.

Izboljšanje uprave in finančno ozdravljenje države so najbližje naloge vlade.

Nova ustava naj vsebuje samo to, kar stvarno obstoja in kar se je pokazalo kot dobro. Dosedanja ustava je večinoma obstojala le na papirju, ker ni odgovarjala dejanskim razmeram v državi.

Tudi zakoni, ki jih je Narodna skupščina sprejela na podlagi te ustave, se niso mogli izvršiti, ker niso odgovarjali potrebam.

Veliko delo, ki ga hoče izvršiti sedanja vlada, ni izvršljivo preko noči. Zato je predviden daljši rok sedanji vladi. Kako dolgo bo ta vlada trajala, še danes ni mogoče reči.

Občine ne smejo povišati občinskih doklad

Finančni minister dr. Švrljuga je izdal posebno okrožnico o občinskih proračunih. V uvodu ugotavlja minister, da je opaziti v posameznih občinah nespametno gospodarstvo, da so izdatki za upravo mnogo previsoki, ker dosegajo eno tretjino in celo nad polovico celotnega proračuna, da se zanemarjajo druge občinske zadeve, kakor ceste, prosvetne in zdravstvene naloge občin.

Minister poudarja, da je treba s to politiko končno prenehati in poziva občinske odbore, da čimprej izvedejo temeljit pregled proračunov in celokupne občinske gospodarske politike. Predvsem naj se znatno znižajo izdatki za občinske osebe in odpuste iz službe vsi nepotrebni ter

neusposobljeni uradniki. Pri razdeljevanju izdatkov naj se posveča večja pozornost cestam, kulturnim, prosvetnim in zdravstvenim vprašanjem ter pospeševanju živinoreje in poljedelstva. Doklade v letu 1929. ne smejo biti večje in v svojem celotnem donosu ne smejo presegati dohodkov leta 1928. Odmera doklad se mora izvršiti po davčni osnovi starega davčnega zakona. Istočasno naj se izvrši pregled vseh občinskih taks in trošarin ter se spravi njihova višina v sklad z načelom, da občinske doklade in davčna bremena ne smejo ovirati gospodarskega razvoja.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Gospod veliki župan v Ljubljani je potrdil v celoti ves stari občinski odbor z županom g. Miroslavom Puppisom. Čestitamo g. županu na zaupanju, ki ga uživa pri občanah in oblastvih! — Davčno okrajno oblastvo in davčni urad v Logatcu sta ukinjena. Na njuno mesto je s 1. t. m. stopila sreska davčna uprava v Logatcu, ki obsega ves politični okraj. Šef novega urada je blagajnik g. Viktor Damjan. Uradu sta pridružena po en uradnik ukinjenih davčnih uradov v Cerknici in Ložu. — Davčni asistent g. Janko Rozman je premeščen kot davkar v Šmarje pri Jelšah. Ljubeznivega družabnika in pridnega kulturnega delavca bomo težko pogrešali. To velja zlasti za Sokola, ki mu je bil g. davkar odlični režiser in igralec. Mnogo sreče na novem mestu! Sokol se bo poslovil od njega v nedeljo 27. t. m. po igri v Sokolskem domu, ko bo zadnjič nastopil na našem odru. Radio v Sokolskem domu funkcijonira brezhibno.

BLED. Sportni klub na Bledu je priredil v Zdraviliškem domu veselico, katere čisti dobiček se bo uporabil za društvene namene. Smuška tekma je uspela zelo dobro, posebno na drugi skakalnici, kjer se je pokazalo, kako dobro so bili trenirani tekmovalci. Udeležencev je bilo mnogo. — Blejsko jezero je ukovano v led, katerega debelina znaša že 20 cm. Na njem je zlasti popoldne vedno dosti drsalcev. Ljudje hodijo po svojih opravkih po bližnjici kar čez zamrznjeno jezero. Neki voznik se je peljal že s konjem preko jezera. Gostilničarji pridno žagajo, sekajo

ter spravljajo led, drsalci pa kolobarijo veselo po gladki plošči.

TRŽIČ. (Smrtna kosa.) Umrla je gospa Marija Stacinova, žena predilniškega delavca. Dosegla je visoko starost. Njena stara leta ji je razveseljevala pestra družba zdravih in krepkih vnukov. Naj počiva v miru!

ŠMARTNO PRI LITJI. Šmarski odsek Sokolskega društva Litija-Šmartno si je ustanovil za šmarsko okolico lastno knjižnico. Del vsote za nabavo novih knjig so darovali domačini, deloma pa je ustanovitev nove knjižnice omogočila tudi Zveza kulturnih društev. Knjižnica posluje vsako nedeljo pri Vozlovih.

ŠT. VID PRI ŠTIČNI. (Smrtna kosa.) V Cesti je preminula v torek 15. t. m. v 63. letu starosti po tritedenski mučni bolezni vdova g. Frančiška Kaporčeva. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi, kar je pričalo o njeni priljubljenosti. Pokojnico so položili k večnemu počitku poleg moža. Hvala tistim, ki so ji stregli, ko je ležala na bolniški postelji. Hvala pevcem, ki so jo spremenili z lepim petjem od doma na pokopališče. Pokojnica je bila vzorna gospodinja ter blaga mati svojih številnih otrok, ki jih je vse dobro oskrbela. Blag ji spomin!

CERKNICA. (Smrtna kosa.) V Cerknici je preminul po dolgotrajni bolezni stari narodni borec na Notranjskem g. Fran Šerko, veleposelnik, veletrgovec in bivši dolgoletni cerkniški župan. Pokojnik je bil rojen leta 1851. v Cerknici. Že v mladosti je kazal izredno marljivost in podjetnost. Udeleževal se je aktivno vse one narodne borbe, ki je bila v zvezi za nacionalno osamosvojitve v časih prirejanja taborov širom Slovenije. Bil je tast odličnega borca Notranjcev pok. Adolfa Obreze, bivšega deželnega in državnega poslanca, ki je priredil v 70. letih velikanski tabor v Cerknici, kjer se je zbrala vsa Notranjska. Pokojni Fran Šerko je bil vedno značajan in odločni naprednjak ter je prestal marsikatero politično borbo. Kot župan je vodil občinske posle vzorno in vedno branil koristi občine. Gospodarsko je skušal dvigniti občino, zato je požrtvovalno sodeloval pri ustanovitvi Posojilnice za Cerknico. Pokojnik zapuščča tri sinove: univ. prof. dr. Alfreda, gimn. prof. dr. Milana in zdravnika dr. Edvarda na Vranskem. Veleuglednemu mnogozaslužnemu pokojniku blag spomin!

ZAGORJE OB SAVI. (Smrtna kosa.) Te dni je po kratki bolezni preminul trgovec v Toplicah g. Rihard Mihelič. Pokojnik je bil pred vojno šest let župan zagorske občine. Kot reelen trgovec si je tekom časa pridobil lepo premoženje ter je med ljudstvom užival splošno spoštovanje. Blag mu spomin!

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Zadnji vladni ukrepi so zelo pomirljivo vplivali na naše občane. Prav tako! Konec je medsebojnega izigravanja, prerivanja in hujskanja med ljudstvom. — Na dnevnem redu so sedaj kolone, ki so letos bogate, ker se poleti ni pojavila opasna vročinska bolezen. — Dorasli parčki se pridno pripravljajo, kajti Pust je blizu in žaročenke imajo strah pred plohom. — Ker je pri nas mnogo Tončkov, je bilo godovanje sv. Antona prav živahno. Posebno slovesno se je obhajal ta znameniti patron pri g. Petku v Strnici, bivšem županu in splošno priljubljenem, uglednem posestniku občine Sv. Krištof. Želja vseh, ki poznamo g. Petka, je, da bi mož, ki je vzgleden posestnik, obhajal svoje godovanje z drugimi Tončki še mnogo let. — Naročniki «Domovine», ne pozabite obnoviti naročnino za leto 1929, sicer se Vam bo list ustavil. Naročnina se lahko odda tudi blagajniku g. Kapfl.

BRASLOVČE. V nedeljo 27. t. m. bo priredil Sokol svojo običajno letno maškerado v prostorih g. Rössnerja. Ker je to edina večja predpustna prireditev v Braslovčah, jo bodo posetile maske iz bližnje in daljne okolice. Najavljenih je več zanimivih skupin, tako predvsem «bar iz pekla». Prijatelji lepih mask in prijetne domače zabave, pridite!

GABRŠKA VAS PRI SV. KRIŽU. (Smrtna kosa.) Tu je umrla ga. Marija Resnikova v 84. letu življenja. Pokojnica je bila vdova po g. Francu Resniku, ki je županoval moravški občini 30 let. Rajnico so pokopali na svetokriškem pokopališču. Pogreba se je udeležilo mnogo okoličanov, ki so cenili blago kmečko ženo. N. v m. p!

RAČNA. V tukajšnjem kraju smo imeli preteklih štirinajst dni zelo hud mraz. Tako smo imel v petek 11. in soboto 12. t. m. do -22° C, v petek 18. t. m. pa do -23° C. Na Kopanju je bilo celo -25° . Takega mraza tukajšnji ljudje že dolgo ne pomnijo. Še celo struga Sice je zamrznila na nekem kraju. V tako zvano Stučna

Soteščan:

Žrtev ljubezni in zvestobe

Povest iz predvojne dobe.

(Dalje.)

Polonica je ugibala, a se je sramovala glasno izreč, kar e an tihem uganila. Šele po daljšem molku se je opogumila in vprašala po njegovi spremembi.

«Zaradi tebe je oživel», ji je važno namignil. «Občutil je potrebo pridne gospodinje in zdaj se raduje, ker mu je poslana...»

«Beži no, beži!» ga je zavrnila s tihim zadovoljstvom. «Šala še ni bila nikdar resnica.»

«Tavim, da te je že izbral in pssadil na prestol. Prav blizu je dan, ko te bo resno zasnuvil.»

Anže je govoril tako prepričevalno, da mu je sestra morala verjeti. Objela jo je nepopisna sreča, na obrazu so se ji lesketale znojne kaplje kakor zvezde bližnje bodočnosti.

«Radi lepšega se bom nekoliko branila», je snovala nove načrte. «Nikoli ne sme izvedeti, da sem prišla zavoljo njega...»

«Ni mogoče, da bi izvohal. Mreža je tako premišljeno razpeta, da je izključeno vsako natolčenje.»

«Kakšna mreža?» se je zavzela. «Saj gre za resno stvar in ne za prevaro.»

«Mreža?», je poudaril. «Treba je nekoliko modrosti.»

«Zakaj?» je osupnila ter se za hip naslonila na motiko.

«France je zaročen, tega ti namreč še nisem povedal. Onraj morja živi njegova nevesta.»

«In vendar si me privabil! Na tvoji vesti bo moja nesreča.»

«Polonica, nikar se ne razburjaj! Ni je na svetu vezi, ki bi se ne dala razbiti.»

«A kdo bo razdiral? Že od nekdanj se mi gabi razdvojevanje, za nobeno ceno ne prevzamem takega opravila.»

«Dekle, pomiri se! Nič ne boš podrla in razdvojila.»

«Čemu me plašiš? Vedi, da sem tvoja sestra!»

«Počakaj, naj dostavim, da je njuna zveza že razdejana. Ona, na katero se je navezal, mu že šest let ni pisala — brez dvoma je poročena.»

«Ničesar ti več ne verjamem, ker ne vem, kdaj lažeš in kdaj govoriš resnico.»

«Kdo vé, kaj se godi v njegovem srcu.»

«Tudi mene je skrbelo. Tako je bil potr in zamišljen, da ni bil za nobeno rabo. Njegova nenadna izprememba pa me je rešila vsake bojazni. Zdaj lahko mirno rečem: več kot polovico poti imava za sabo.»

Zmagoslavno je izrekel Anže te besede. Polonica se je plašno ozrla okrog sebe. Kaj bi bilo, ako bi ga kdo slišal! Kako bi bila osramočena!

Rogin je odpravil najemnike na delo, na kar je odšel v dolino. Ustavil se je za grmom, odkoder je videl na njivo; oddaleč je hotel ogledati Polonico, zakaj ni lepo človeka od blizu preveč opazovati.

«Kako je urna!» jo je hvalil sam pri sebi. «Kakor igračo ti meče motiko — roke so ji zalite — z obraza se ji kadí — vzlit temu pa se smehlja in kljubuje vročini...»

Vzdramil se je ob spominu na Anico, svojo zaročenko. «Predaleč sem zašel!» se je spomnil objube. «Nazaj pohitite moje misli, želje in hrepenenje! Z Anico je ne morem primerjati, Anica je nedosegljiva.»

«In vendar!»

«Nič!» France je zamahnil z roko, odgnal je skušnjavo in slovesno obnovil zvestobo svoji zaročenki. Ojačen z novim pogumom je stopil izza grma, pridružil se je Anžetu in Polonici, vzlic napornemu delu so se začeli živahno pomenkovati.

Odslej je bila Polonica glavna opora Roginu in njegovemu gospodarstvu. Lotila se je vsakega dela ter ga je marljivo izršila. Ni mu bila le izvrstna delavka, marveč tudi modra svetovalka. Polagoma je prevzela gospodinjstvo, ki ga je opravljala natančno, z največjim zanimanjem. Kar je začela, se ji je obneslo.

Anže ni zamudil nobene prilike, kadar je mogel, je opozoril prijatelja na njeno razumnost. «Povej mi, France, ali moreš dobiti boljšo gospodinjjo?» je navadno besedičil. «Vsako delo najde in vsak nedostatek odpravi, poglej, koliko ti je že uredila!»

«Res sem zadovoljen», mu je Rogin odkrito pritrdil.

«Ali najdeš na nji kako napako?»

«Nobene. Pridna je, varčna in poštena.»

prihaja sedaj mnogo divjih rac od drugod, koder so zamrznile vode. — Ljudje so hvaležni kralju, ker je padla vlada 20. junija, in z veseljem gledajo v bodočnost. — Direkcija je preimenovala postajo Račno nazaj v Čušperk.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NE ODLAŠAJMO Z NAROČEVANJEM GOSPODARSKIH POTREBŠČIN.

V tem pogledu se pri nas na kmetih mnogo greši. Rado se zgodi, da iščemo svoje gospodarske potrebščine v zadnjem trenutku, ko bi bilo treba, da jih imamo že pri rokah. To velja pri naročevanju raznega semenja, umetnih gnojil itd. Kadar jih že potrebujemo, pa jih iščemo okolu. Tako brezskrbno odlašanje se da opravičevati le v krajih, kjer so bogate zaloge, tako da se ni bati, da bi blaga zmanjkala, drugod pa ne.

Razne gospodarske potrebščine moramo dobivati navadno iz zalog, ki so več ali manj oddaljene in v katerih blaga zmanjkuje in ga ni mogoče vselej na hitro dobaviti vsled prometnih in drugih zaprek. V takih primerih smo zmeraj udarjeni, če odlašamo s svojimi naročili, bodisi da blaga sploh zmanjka in ga šele lahko dobimo, ko je pravi trenotek že zamujen, ali pa da poskoči v ceni in ga moramo pozneje dražje plačati. Take zamude se pri gospodarstvu vedno maščujejo. Posledica tega so pa večji stroški in slabši uspehi. Te izkušnje ima že marsikdo izmed nas, če se ni o pravem času pobrigal za nakup potrebnih pripomočkov v svojem gospodarstvu. Tudi v tem primeru velja pregovor «čas je zlato», le žal, da na to tako radi pozabimo in da se vdajamo odlašanju.

Kakor je treba za vsa gospodarska opravila, da jih o pravem času izvršimo, ravno tako je treba tudi za različna naročila, da jih o pravem času obavimo. To velja za naročila semenja, umetnih gnojil itd. Vsaka zamuda je v zvezi z neprilikami in večjimi stroški. Zgodi se rado, da med tem blaga zmanjka ali pa, da mu cena naraste. To se je že ponovno zgodilo pri modri galici, da ji je pozneje cena poskočila ali pa, da jo je zmanjkalo. Pri raznem semenju se pa tudi

zgodí, da ga zmanjka in da se mora kmetovalec pozneje zadovoljevati s slabšim semenom in zaradi zakasnele posetve tudi s slabšim uspehom.

Ker pridemo pri vagonških naročilih ceneje do blaga, je prav, da ga skupno naročujemo. Člani kmetijskih podružnic naj ga skupno naročujejo potom svojih podružnic, da ga bo mogoče odpremiti v celih vagonih. To velja predvsem za umetna gnojila in modro galico. Kmetijske podružnice naj nabirajo naročila svojih članov in naj jih skupno predlagajo glavni družbi v Ljubljani. Tega dela se je treba že sedaj lotiti, da ne bo prepozno in da pridemo s svojimi naročili o pravem času na vrsto in do dobave. Sedaj se še najbolj mudi za pravočasno priskrbo raznega semenja in umetnih gnojil.

NAČRT ZA SPOMLADNO OBDELOVANJE NJIV IN TRAVNIKOV.

Pri njivah in travnikih se da še marsikaj popraviti v prid boljšim pridelkom. V tem pogledu nas čaka še precej dela, da pridemo tudi pri nas do večjih uspehov. Sedaj je čas, da napravi gospodar načrt, kako bo spomladi obdelal in obsejal svoje njive in kako bo obdelal svoje travnike, da bo več uspeha. Posebno skrb je obrabiti na pridelovanje krme na travnikih. Naši travniki se dajo še v marsičem izboljšati. Resnica je namreč, da so danes preveč samoraški in premalo obdelani. Manjka jim zlahtnih trav in gnojenja. V njivskih legah kaže slabe travnike obnoviti, da pridemo do večjih pridelkov. Z umetnimi gnojili pa je delati slej ko prej poskuse, ravno tako pa tudi s podsetvijo dobrih trav. Travniki ne smejo ostati sami sebi prepuščeni, v mahu in plevelu. Travniški pridelki se dajo še povsod dvigniti. Sedaj je čas, da sestavimo načrt, koliko umetnih gnojil in semenja bo treba naročiti, da izboljšamo naše travnike.

Prav tako je tudi na njivah skrbeti, da se dvigne pridelok krme. Največ bomo dosegli z dobrim gnojenjem in dobrim semenom. Nujno je treba, da določimo potrebno količino deteljnega, travnega in drugega semenja in da vse to pravočasno naročimo. Tudi na deteljiščih kaže delati poskuse z umetnimi gnojili, da pridemo za svoje razmere enkrat na čisto, da bomo točno znali, katera umetna gnojila in v kakih količinah nam največ zaležejo.

Važno je tudi vprašanje sadnih vrtov, ki so obenem važen del našega travništva. Ni vseeno, koliko krme dobimo iz teh prostorov. Vprašanje je tudi, če ne bi kazalo po ugodnih legah, da te vrtove povečamo. Sedaj je še čas, da se za to odločimo in preskrbimo potrebno drevje in potrebna travna in deteljna semena.

Vso skrb je obrniti pa tudi na njivske pridelke. Že sedaj je preudariti, kako bomo njive obdelali, gnojili in obsejali, da bo čim več uspeha. Mali posestnik ima pri tej izbiri in razvrstitvi rastlin težavnejše stališče kakor veliki posestnik, ki se navadno drži svojega stanovitega kolobarja, po katerem vrsti svoje sadeže po njivah, dočim mora mali posestnik na svojem različno razkosanem posestvu od leta do leta mnogo več razmišljati, da pri obilici raznih sadežev pravo pogodi in odloči vsaki rastlini najprikladnejši prostor v kolobarju. Treba dobro premisliti, kako bo porazdelil na posamezne njive svoje sadeže, da bo prav in koliko bo rabil enega in drugega semenja in umetnih gnojil, da bo ustrezno potrebam rastlin in da bo lahko računal na ugodnejše pridelke. Za semena in umetna gnojila mu je že sedaj določiti potrebno količino, da kasneje ne bo prepozno, ko bo treba gnojiti in sejati.

Slabi pridelki v deteljiščih

Splošno razširjeno je mnenje, da so deteljišča naravnost izvrstna tla za druge setve. Zemlja je spočita in dovolj preskrbljena z dušikom. Da bi deteljišče za prihodnje setev še gnojili, se zdi naravnost potrata. In res opazujemo v slabih, suhih ali mrzlih letih v deteljiščih največje in najboljše pridelke.

Vsak kmetovalec je pa že videl, da v dobrih, dovolj vlažnih in toplih letih zastajajo baš pridelki v deteljiščih za drugimi njivami tako glede množine pridelka kakor tudi posebno glede kakovosti. Dobro mi je v spominu poskus naprednega gospodarja, da poveča pridelok svoje pšenice potom znanega kitajskega načina z okopavanjem in obsipanjem. Videl je na svojih potovanjih, kako drugi napredni poljedelci naravnost čudežno pomnože donose svojih žitnih polj z umnim obdelovanjem. Petkratni hektarski donos, ki ga je videl zunaj v svetu, mu ni mogel iz spomina. Ker imamo pri nas baš dete-

«No, vidiš. Pa vendar odlašaj! Kdaj se boš odločil?»

«Zdaj je toliko dela! Res nimam časa misliti na ženitev.»

«Saj ne bo takih sitnosti. V dveh dneh je lahko vse urejeno.»

«Ne gre tako hitro. Treba je premisliti, kadar gre za bodočnost.»

«Kaj boš premišljal. Kdor izbira, dobi izbirek.»

«Kakor tele pa se tudi ne morem zaleteti.»

Rogin je odlašal od dneva do dneva, od tedna do tedna. Vsak dan je iznašel kak nov izgovor, nikdar ni prišel v zadrego, kadar je bilo treba preložiti. Prebrisanemu Štajercu so se izjalovili vsi načrti, vsaka zanka mu je odpovedala. Zaman je gradil bodočnost svoji sestri in vabil prijatelja pod zakonski jarem.

Potekel je prvi mesec, odkar je Polonica gospodinjala pri Roginu. Tudi njej je venela čednost potrpežljivosti, morala jo je umetno gojiti. Očitno se mu ni hotela vsiljevati, skrivoma pa mu je večkrat namignila, naj jo povede pred oltar. O tem pa ni maral slišati, vselej je odklonilno zamahnil z roko in odšel na delo.

Vsa obupana je prispela nekega večera domov ter se je vrgla čez posteljo. Stanovala je namreč pri bratu, odkoder je hodila zjutraj k Roginu na delo. Anže je videl, da je ta večer posebno slabe volje ter se ji je boječe približal.

«Tako sem utrujena, pa ne vem, čemu se mučim», mu je bolešno potožila.

Na bratovem obrazu so se pokazale globoke poteze sočutja. «Ali se še nista sprijaznila?» jo je vprašal v zadregi.

«Strežem mu in delam kakor sužnja, a ne morem ga onajati.»

«Hm, zakaj pa prideš zvečer domov...? Takole pri njem bi včasih ostala...»

«Anže, prepovem ti kaj takega misliti o meni! Tako delajo vlačuge, jaz pa sem in ostanem poštena.»

«Kakor hočeš», je popravljal ponižan, ker ga je sestra tako odločno zavrnila. «Sicer pa bom poskusil novo sredstvo, ki mora učinkovati.»

«Marsikaj si že poskusil, pa se ti je izjalovilo.»

«Zaloga še ni izčrpana. Polonica, poslušaj! Ali France pije?»

«Ne vem. Pri njem še nisem videla pijače.»

«No, vidiš. Piti mora in potem bo drugačen.»

Mladenka je pohvalila bratovo mnenje, čeprav je vedela, da si ga France ne bo privoščil, ker mu bo škoda denarja. Sama mu ga tudi ne bo kupila, torej pride vrsta na brata, ki je izumil pripomoček.

«Jutri mu poneseš vina — tistega, ki ga imam za zdravilo. Že marsikoga je zmešalo.»

Polonica je sedela na postelji, zaglobljena v premišljevanje. Nič kaj ni zaupala novi iznajdbi, preveč je poznala Roginovo trmo in bratovo bahavost.

«Poznam še drugo sredstvo», se je pobahal, videč, da mu sestra noče verjeti. «Kjer je

pijača, mora biti tudi nekaj za prigrizek...»

«Preveč ga ne pasi, da se ne bo preobjedel.»

«Porečem mu, da ga boš zapustila. Izmisli si bom bogatega snubca, ki vprašuje po tebi. Ne bo te pustil od hiše.»

«Izborna misel! Naveličala sem se služiti za deklo, v nekaj tednih se mora spremeniti.»

«Potrpi, Polonica — iz ljubezni do posestva.»

«Meniš li, da Franceta ne ljubim?»

«Tem bolje, ako se imata rada. Vsaj zdaj mu pokaži vročo ljubezen v besedi in dejanju...»

«Zlobnik!» ga je pol v šali dregnila s kornolcem. «Vedno nekam namiguješ, kamor veš, da ne pojdem za tabo...»

Drugi dan je bila nedelja. V naselbini je počivalo delo, rojaki so sedeli v sencah, orledovali polje ter se menili o letini, ki je obetala obilne sadove.

Samo Polonica si ni privoščila potrebnega oddiha. Na vse zgodaj — kakor po navadi — je odšla k Roginu, kjer je našla vedno kako novo opravilo. Pospravila je po hiši in okrog hiše, razobesila perilo, šivala obleko — opravi, katere je poleti odlagala na nedeljo. Tako je bila vajena od mladosti namesto praznega pohajkovanja.

V sencu za hišo sta sedela Rogin in Anže, ter se živahno razgovarjala. Pred njima na tleh je stala velika opletana steklenica, napolnjena z močnim vinom. Pridno sta nalivala in praznila kozarce, zakaj dan je bil vroč in pijača se prileže žejnemu grlu.

lišča za najboljša žitna polja, je tudi on skrbno pripravil tako deteljišče, kjer je rasla pet let lucerna in dajala izvrstne pridelke, za svojo poskusno setev pšenice po kitajskem načinu. Seje že dolga leta s strojem. Zaprl je vsako drugo sejnalno cev, tako da so bile vrste po 20 cm narazen. Ko so zrasli trije listi pšenice, jo je skrbno okopal in obsul, tako da so gledali le konci listov iz zemlje. Čez tri tedne je pognala vsaka biljka po pet do deset obrastkov. Ko so dobili obrastki tretji list, jih je spet obsul. Lepo je bilo gledati ob Vseh svetih to njivo, kjer je zraslo iz vsakega zrna po 30—40 biljk. Ko se je stajal na pomlad sneg, je gospodar z radostjo gledal to bujno rastočo pšenico. Sosedje so zmajevali z glavami, češ, kdo je še videl, da bi pšenico okopavali in obsipali. On se je pa na tihem smejal, ker je vedel, kako bodo strmeli nad pridelkom.

Toda prišlo je drugače! Koncem aprila je z žalostjo opazil, da njegova pšenica rumeni. Posebno ga je jezilo, da je bila sosednja njegova parcela pšenice, ki jo je sejal v krompirišče na običajen način, popolnoma zdrava. Pšenica v deteljišču pa je hiral vedno bolj in jo je rja popolnoma strla, tako da je vrgla komaj posejano seme in še ta pridelek je bil malo vreden. Naravno je pripisoval krivdo zaradi neuspeha novemu načinu obdelovanja in je sklepal, da ništa naša domača vrsta in podnebje prikladna za to novotarijo, ter je opustil nadaljnje poskuse.

Ta dogodek je povsem značilen za naše razmere: Mal neuspeh zadostuje, da zdvomimo nad svojim početjem. Vendar pa naj bi bil baš nepričakovan neuspeh bodrilo za ponovne poskuse, kakor delajo naši napredni tovariši drugod. «Pečena piščeta nikomur niso v usta priletela, pravi neki izrek. In po pravici!

Mislite, da n. pr. vaši tovariši v Nemčiji nimajo neuspehov. Seveda jih imajo! Toda oni se ne zadovoljijo s samim neuspehom in ne obupajo, temveč skušajo dognati vzrok svojega neuspeha. O popolnoma sličnem primeru poroča znani nemški strokovnjak prof. Neubauer. Na polje, ki je bilo dotlej dolga leta enotno gnojeno in obdelano, so posejali 1925. deloma deteljo, deloma pa so nasadili krompir. 1926. pa so obsejali zopet celo njivo enotno s pšenico. Kljub mokremu letu je bila pšenica v krompirišču dobra in je dala na hektar 30 metrskih stotov

prvovrstnega zrnja. Pšenica v deteljišču pa je trpela močno na rji in je dala komaj 16 metrskih stotov zrnja, in še to je bilo malovredno. Kje je vzrok? se je vprašal strokovnjak. Vzel je slamo dobre in slabe pšenice, jo sežgal in ugotovil v vsaki odstotke posameznih sestavin. Videl je, da je prišlo pri dobri pšenici na 100 delov dušika 49 delov fosforne kisline in 205 delov kalija, dočim je dala pšenica v deteljišču le 21 delov fosforne kisline in komaj 68 delov kalija. Detelja jo sicer obogatila tlo z dušikom, na kaliju in fosforu kislini ga je pa z bogatimi pridelki silno osiromašila. Ker je nastopila v ravnovesju hranil tako občutna motnjava, so morale rastline oboleti. Iz istega vzroka opazujemo tudi na koruzi v deteljiščih obilo smetja in dolžimo le vreme za to bolezen. Tudi krompir in peso napadajo v deteljiščih razne bolezni in nam zaradi slabe kakovosti prav rada celo v shrambah gnijeta.

Ko smo tako dognali vzrok naših neuspehov v deteljiščih, jih moramo tudi skušati odpraviti.

Enostranska, prevelika gnojenja z dušikom so se povsod izkazala zelo kvarna. Detelji moramo biti hvaležni za dušik, ki nam ga rastlina naravnost podari. Hvaležnost moramo pa tudi dejansko pokazati s tem, da nudimo detelji dovolj kalija, fosforne kisline in apna s tem, da potrosimo vsako jesen vsaj 200 kg apna in 300 kg Thomasove moke, na pomlad pa 150 kg 40 % kalijeve soli na hektar. Izdatke za umetna gnojila nam bo poplačala detelja z bogatejšimi in boljimi pridelki. S tem bomo pa tudi dosegli, da bodo pridelki v deteljiščih v slabih letih obilnejši, v dobrih bogati in kar je glavno, zdravi.

I. K.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Razpoložanje za nakupovanje je bilo zadnje dni po vseh svetovnih tržiščih slabo ter so cene žitu precej nazadovale. Sedaj je na tržiščih zopet mirno. Na ljubljanski blagovni borzi 22. t. m. so bile (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo) naslednje ponudbe: pšenica, baška, po 285 do 287 Din 50 p; moka «0» po 420 do 425 Din; turščica, baška, času primerno suha, po 295 do 297 Din 50 p; ječmen, baranjski, za pivovarne, po 345 do 347 Din 50 p.

ZIVINA. Položaj na tržiščih slab. Cene nagibajo k popuščanju. Na zadnjem dunajskem živalskem sejmu je bilo komaj 60 goved iz Jugoslavije, a iz Rumunije kar 1253. Včasih je bilo obratno. Visoka carina ovira naš izvoz, kar na cene ne bo ugodno vplivalo.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v valutah:

1 ameriški dolar za 56 dinarjev 40 par do 56 dinarjev 60 par;

22. t. m. v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 799 dinarjev 24 par do 802 dinarja 24 par;

100 nemških mark za 1353 dinarje do 1356 dinarjev;

100 madžarskih pengov za 992 dinarja 19 par do 995 dinarjev 19 par;

100 italijanskih lir za 297 dinarjev 11 par do 223 dinarje 74 par;

1 dolar za 56 dinarjev 77 par do 56 dinarjev 97 par;

100 francoskih frankov za 221 dinar 74 par do 223 dinarjev 74 par;

100 češkoslovaških kron za 168 dinarjev 20 par do 169 dinarjev.

Kratke vesti

— Vinski sejem v Novem mestu. S sodelovanjem podružnice Vinarskega društva in podružnice Kmetijske družbe v Novem mestu se bo 4. marca t. l. ob desetih dopoldne v prostorih kavarne Splihal v Novem mestu vršil vinski sejem za dolenskega trškogorca in vina sosednjih gor. Vinogradniki se opozarjajo, da do tega časa pretočijo in očistijo svoja vina, da se lahko udeležijo vinskega sejma. Prijave sprejema podružnica Kmetijske družbe v Novem mestu. Nadaljnja navodila bodo še pravočasno sledila.

— Vinski vzorčni sejem se bo vršil 27. t. m. pri Treh farah (železniška postaja Rosalnice pri Metliki). Zveze z vlaki so zelo ugodne. Na razpolago bo mnogo raznovrstnih vin in si bo vsak zainteresent lahko izbral po svojem ukusu potrebno množino. Opozarjamo, da bo to edini belokrajnski vinski sejem v letošnjem letu.

Dekle se je nenadoma nekam odstranilo. Tako sta se domenila z bratom, ki je v njeni odsotnosti pritisnil na prijatelja zaradi ženitve. «Sam sebi škoduješ», ga je prijateljsko pograjal. «Zakaj ne poslušáš?»

«Vem, vem», mu je pritrtil že nekoliko vinjen. «Kdaj bi se bil že odločil, ko bi ne čakal... Tako pa čakam...»

«Koga čakaš? Ali si že prejel kako pismo?»

«Zato pa čakam, ker ga nisem...»

«Pa ga tudi ne boš. Pomni, kdaj sem ti povedal. Tvoja zaročenka je umrla, ali pa je poročena.»

«Hudo mi je, ko se spomnim...» France se je zasolzil, pijača je pričela delovati. Glava mu je omahnila na mizo ter se naslonila na komolec.

«Jokal mi ne boš!» ga je Anže stresel za ramo. «Pogum, saj si fant, ne pa mevža!»

«Treba se bo odločiti, pa ne vem, kako bi napravil...»

«Tako, kakor vsakdo na tvojem mestu. Oženi se, potegni črto za seboj, gospodar ne sme omahovati.»

«Nič drugega mi ne kaže. Siloma bom moral zadušiti spomine in pozabiti...»

«Čim delj boš odlašal, tem težje se bo odločil. Srečni trenutki so redki in teh ne smemo zamuditi.»

«Ko bi vedel, da me Polonica resnično ljubi!»

«O tem si se lahko prepričal. Slep si, ako ne vidiš, kako je navezana nate, noče pa biti

dekla, marveč gospodinja. Zato je nevarno, da ti ne uide...»

«Kam?» ga je začudeno pogledal.

«Nekdo jo je zasnubil. Oglasil se je rojak iz sosednje naselbine, neprestano me nadleguje, naj posredujem. Tega ji seveda še nisem omenil; čakam, da izrečeš odločilno besedo.»

Rogin je potihoma vzdihnil ter se je prijel za glavo. Na tak odgovor ni bil pripravljen: vsaj danes ni mogel pravilno misliti, ker ga je omamila pijača. Sploh pa se do zdaj še ni resno bavil s to zadevo.

«Nekaj bom moral ukreniti», je počasi izgovoril.

«Odloči se in reci, ali sprejmeš ali odkloniš. Tako ali tako, nihče ti ne bo zameril.»

«Prehitro. Anže, prehitro!» se je pričel zavedati. «Vsaj nekaj dni bi mi dal odloga.»

«Najdelj do večera. Pridi k meni na dom, da se porazgovorimo.»

«Pridem. Bomo pa naredili. Vidim, koliko je vredna dobra gospodinja.»

«Kot je Polonica, kajneda?» Anže bi bil najrajši zavriskal od veselja, ker se mu je obnesla zvižaja. Skrivoma je namignil sestri, naj pripravi soseda na odhod z izgovorom, da imata doma še nekaj mignega opravila. V resnici pa sta se hotela le dogovoriti, kako bi zrahljala trmastega soseda.

France se je zleknil po travi in zadremal. Ko se je prebudil, je bil trezen. Spomnil se je obljube, storjene tisto jutro, ko je odhajal iz domovine. V duhu je videl Anico, vso obljubljeno, slišal je njene očitke in ihtenje.

«Nocoj bom prelomil prisego...» ga je zazebljo po vsem telesu. All se mu je sanjalo, ali je resnica, da se mora odločiti?

«Šest let si jo čakal!» ga je nekaj osrčevalo. «Večja je njena krivda od tvoje krivde.»

«Anica, zakaj si se mi izneverila?» se je zganil v bridkem joku. «Zaradi tebe sem šel od doma. Kolikokrat sem iztegnil roke, da bi te zagnil v naročje! Kje si, solnce mojega življenja? Oglasi se mi, sicer bo prepozno!»

«Pomiri se in objemi Polonico!» mu je nekaj šepetalo. «Ako je ne maraš, se bo poročila.»

Zopet se mu je odtrgala misel od utrujenega telesa in splula čez morje v njegovo domačo vasico. V duhu je zagledal znane poti in steze med ljubkimi hišicami, ki so se mu prijazno smehljale. Srečevali so ga prijatelji in znanci, pozdravljali so ga ter mu stiskali desnico.

Slepična domišljija ga je zazibala v trenutno omedlevico. Polegla se mu je žalost in razburjenje, čutil ni več nobene želje, nobene hrepenenja.

Predramil ga je rezki glas roga. V naselbino je prijezdil poštni sel, opasan z močnim usnjatim pasom, na katerem mu je visela težka torba. Od vseh strani so prihajali naseljenci po težko pričakovana poročila.

«France Rogin!» ga je poklical pismonoša ter mu izročil pismo z drobno pisavo.

«Anica!» je vzkliknil presenečen in hitel v sobo. Srce mu je tolklo kakor kladivo od nepričakovane veselja, pa tudi od strahu, kaj mu bo odkrilo pismo, toliko časa pričako-

DOMAČE NOVOSTI

* **Rojstni dan kraljeviča Tomislava.** Te dni se je tiho in intimno proslavila na dvoru v Beogradu prva obletnica rojstnega dne kraljeviča Tomislava. V dvorni kapeli v Starem dvoru je bila ob tej priliki svečana služba božja, kateri je prisostvoval tudi kralj.

* **Novo železniške proge v naši državi.** V zadnjih devetih letih od leta 1919. do 1928. je bilo v naši državi zgrajenih 1219 km železniške proge, kar je stalo 1.615.234.444 Din. Največ prog, in sicer za 445 km, je bilo zgrajenih v Hrvatski in Slavoniji, pri čemer odpade pretežni del na zgradbo drugega tira na progi Beograd—Novska, v Srbiji 366 km, v Južni Srbiji 227 km, v Bosni in Hercegovini 82 km, v Vojvodini 38 km, v Sloveniji 35 km in v Dalmaciji 23 km. Razen tega je še več prog, ki so se začele graditi, pa še niso dovršene.

* **Agrarnim interesentom v Sloveniji!** Prejeli smo: Z dovoljenjem ministrstva za agrarno reformo se je ustanovila Zveza agrarnih zajednic s sedežem v Mariboru. Zveza ima naslednje naloge: 1.) združiti vse agrarne subjekte (koloniste, avtokoloniste, mestne agrarne interese in optante, ki so nadeljeni z zemljo po agrarni reformi) v agrarne zajednice; 2.) zastopati, ščititi in pospeševati gospodarske interese agrarnih interesentov; 3.) vzeti v podzakup ono zemljo, ki je oddvojena v svrhu izvajanja agrarne reforme, skupno jo obdelovati ali jo dajati članom v podzakup; 4.) dajati članom (agrarnim zajednicam) brezobrestna posojila v svrhu zidanja hiš, nabave vprežne živine in kmetijskega orodja; 5.) da s skupnim in vzajemnim delom ter prizadevanjem svojih članov olajša njihovo naseljevanje, da zboljša njihovo kulturno in gospodarsko stanje, posebno pa, da si prizadeva, kako bi se najpravičnejše, najhitreje, najlažje in najuspešneje izvedle naloge agrarne reforme in likvidirali imovinski odnosi in obveze, ki so nastale med državo in člani v izvajanjem agrarne reforme. Zaradi tega se pozivajo agrarni interesi, kjer jih je najmanj deset, da ustanovijo agrarno zajednico, ker samo potem nje je mogoče doseči zgoraj omenjene ugodnosti. Zveza agrarnih zajednic v Mariboru daje agrarnim interesen-

tom v svrhu ustanavljanja agrarnih zajednic prava in vse tiskovine ter navodila brezplačno, za kar naj se eden izmed onih interesentov onega kraja, kjer želijo ustanoviti agrarno zajednico, pisмено obrne na zgoraj omenjeno Zvezo.

* **Smrt velikega dobrotnika siromakov.** V Ljubljani je 16. t. m. umrl eden najstarejših ljubljanskih meščanov g. Janez Nepomuk Röger, hišni posestnik in bivši trgovec. Pokojnik je bil rojen leta 1842. v stari ljubljanski kužarni. Leta 1860. je ustanovil pokojnik svojo lastno trgovino na Poljanah, ki jo je vodil 42 let. Izredno mnogo se je blagi pokojnik udeleževal na dobrodelnem polju. Leta 1874. je bil od mestnega magistrata imenovan za očeta ubogih ter je ta posej upravljal z največjo požrtvovalnostjo skozi 50 let. Za časa potresa leta 1895. je bil skrbnik revežev za poljanski in šentpetrski okraj ter za Vodmat. 26 let je bil član stalnega mestnega zdravstvenega sveta. Z veliko vnamo se je posvetil delovanju v dobrodelnih Vincencijevi družbi. Ko se je leta 1908. ustanovilo v Ljubljani Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb, je g. Röger takoj pristopil k društvu kot ustanovnik ter je do zadnjih let izvrševal mesto podpredsednika. Pred dvema mesecema je zbolel na pljučnici, kateri je sedaj v visoki starosti 87 let podlegel. Zapustil je soprogo in petero otrok. Pokojniku častni spomin!

* **Stalna straža pred italijanskim konzulatom v Šibeniku.** Pred vilo «Savoja» v Šibeniku, kjer stanuje italijanski konzul, je postavljena stalna straža, ker se je v zadnjem času dogajalo, da so otroci metali kamenje v omenjeno poslopje.

* **Visok jubilej.** 80letnico svojega rojstva je obhajal 20. t. m. g. Boštjan Selinšek, hišni posestnik v Celju in oče ravnatelja celjske podružnice Prve hrvatske štedionice. Rojen je bil 1849. v Kočičah pri Žetalah kot sin malega vinogradskega posestnika. Po dovršeni ljudski šoli si je izbral krojaški poklic, ki ga je pozneje tudi izvrševal v Celju. Pred 60 leti vpoklican k vojakom je služboval skozi 15 let pri tedanjem 20. lovskem bataljonu v Splitu, Celju in raznih dalmatinskih ter hercegovinskih garnizijah, naposled kot vodja bataljonskih krojačnic. Sicer vesele narave, vendar pa trezen, skrajno vester in delaven človek si je že pri vojakih toliko prištedil, da je mogel otvoriti v Celju lastno delavnico in

pozneje konfekcijsko trgovino, ki jo je uspešno vodil skozi nekaj desetletij. Že nad 20 let pa se izključno posvečuje svojemu vinogradskemu posestvu na Starem gradu pri Celju. Moža je lansko leto zadela huda nesreča, ko mu je preminula njegova dobra soproga, kateri ni bilo usojeno dočakati njegovega slavlja. Vrlemu Celjanu, možu stare korenine, ki je za časa najhujših nacionalnih bojev v Celju vedno izvrševal svojo narodno dolžnost, želimo še dolgo vrsto let.

* **Slovenija ni sprejeta med pasivne pokrajine.** Minister za socialno politiko dr. Drinković sestavlja te dni končno redakcijo zakona o javnih delih v pasivnih krajih. Iz novega načrta je črtana postavka poldruga milijona, ki je bila prvotno predvidena za pasivne kraje v ljubljanski in mariborski oblasti. Po novi razdelitvi in klasifikaciji posameznih pokrajin ljubljanska in mariborska oblast ne spadata med pasivne kraje.

* **Carigrad v plamenih.** Ves grški del mesta Carigrada je že dva dni v plamenih. Zaradi silnega vetra se ogenj katastrofalno širi. Gasilci ne morejo uspešno nastopiti proti divjajočemu elementu. Grški del leži na griču in po njegovih ozkih ulicah je vsak promet z vozovi nemogoč. Vrhu tega zaradi silnega miraza voda v ceveh sprti zmrzuje. Zgorelo je že preko tisoč hiš, ki so v velikem delu lesene. Hlše so bile prenapolnjene, zato je število žrtev brez strehe ogromno. Prizadeti spadajo med najsiromašnejše sloje probivalstva. Vojaštvo je odposlano na pomoč gasilcem in je zaposleno s podiranjem nekaterih ulic, da na ta način zabrani razširjenje ognja v druge mestne dele. Turški in evropski mestni del še nista ogrožena. Stvarna škoda se ne da za sedaj niti približno oceniti, niti ni znano, koliko človeških žrtev je zahteval požar. Vlada je doslej razmestila po javnih in privatnih poslopih preko 5000 brezdomcev.

* **Pismo iz Nemčije.** Iz Marl-Hülsa nam pišejo: Tukajšnje Jugoslovensko delavsko društvo si je 6. t. m. izvolilo naslednji odbor: predsednik Andrej Seme (Sv. Rupert nad Laškimi), podpredsednik Leopold Rak (Trbovlje), tajnik Martin Pfeiffer (Zagorje), blagajnik Jožef Pavčnik (Marja Gradec pri Celju). Imeli smo pa na ta dan tudi obdarovanje otrok. 40 otrok je prejelo lepe darove. Lepe prireditve so se udeležila tudi druga društva, za kar jim gre najlepša hvala.

vano. S tresočo roko ga je odprl, sedel je na klop ter ga pazno prečital.

«Poročena!» Kakor bi mu bil porinil nož v prsi, tako ga je zbolelo. Ali ni že slutil leta in leta, da se je moralo nekaj prigoditi? Oh, tudi Anici je krvavela duša, saj je bila primorana prelomiti obljubo zvestobe! Oba je uničil Špoljar zaradi starega sovraštva.

Vnovič je pretehtal vsako vrstico in si razložil njen pomen. Prepričal se je, da je bila Anica popolnoma nedolžna in da je morala privoliti v zakon s premožnim Srdanom. Oče je prestregel njegova pisma ter ji zanetil v duši dvom in nezaupanje v njegovo stanoovitost. Pravica pa je razkrila njegovo hudobnost. Anica je našla pisma, polna neovrgljivih dokazov njegove ljubezni in zvestobe.

«Pa tudi ona ti jo je ohranila,» mu je zatrjevala vrstica za vrstico. «Prisilili so jo stopiti pred oltar, zakon je sklenila s hladno besedo brez gorkih občutkov, njeno srce je ostalo neizpremenjeno ter je pripravljena izvesti grešno dejanje — zapustiti svojega moža in otroka ter oditi za teboj. Ne straši se ne greha ne žrtve, tako je močna njena volja.»

«Pridem, Anica, pridem! Ljubezen za ljubezen, zvestoba za zvestobo! Pripravi se, da izpolniš obljubo; jaz sem na poti, da te povodem iz ječe, kamor so te neusmiljeno pahnili.»

Tako se je glasilo njegovo pismo — naznanilo prihoda v domovino. Sam ga je oddal na pošto, nazaj grede pa se je oglašil pri Anžetu, kjer so ga že nestrpnno pričakovali.

Vstopil je z naglimi koraki, zbežan in vznemirjen. Prav nič se ni zmenil za okusno pogrnjeno mizo, obloženo s pijačo in pecivom.

«France, za božjo voljo!» sta se splašila Anže in Polonica. «Kakšen pa si? Kaj se ti je pripetilo?»

«Nič. Ampak jutri bom odpotoval,» je povedal skoro brez sape.

«Kam?» sta nemirno poizvedovala.

«Domov, čez morje. Dobil sem važno poročilo.»

«In posestvo boš pustil brez nadzorstva?» ga je Anže važno opozoril.

«Sprejmita ga v oskrbstvo, dokler se ne povrnem. V dveh mesecih pridem nazaj, nekako do prve žetve. Ustrezita mi, lepo vaju prosim. Zaupam vama kot samemu sebi, zelo vama bom hvaležen.»

Oba sta se nekaj časa premeteno izgovarjala in odklanjala odgovornost, končno pa sta pristala na pogoje in ugodila njegovi želji. Rogin jima je izročil ključe in nekaj denarja za vsakdanje potrebščine. Niti po vzroku, zakaj tako nenadoma odpotuje, nista utegnili vprašati. Zanašala sta se na njegovo hitro vrnitev.

Takoj drugi dan se je Polonica nastanila na Roginovem domu. France pa se je s prvim vlakom odpeljal proti pristanišču.

6.

V Krašju so bili tujci redka posebnost. Kadar je dospel kak neznanec, tedaj ga je občudovalo mlado in staro, vsaka hiša je imela svoje radovedneže na dvoriščih in za vogali.

Kakor marsikje na deželi, tako so bili tudi tukaj pozorni pred tujimi osebami, saj človek res ne ve, s kom ima včasih opraviti.

Največ radovednežev se je napaslo okrog vaškega korita, kjer so se po ves dan zbirale vaščanke. Tukaj so nekega dneva zagledale tujca, ki jo je počasi ubiral proti gostilni. Pozornost jim je vzbujal svetlo okovani kovčeg in ohlapno umerjena obleka: široke, proti stopalom zožene hlače, prostoren suknjič in klobuk s širokimi okraji, po telovniku mu je bila razpeta zlata verižica.

Kakor blisk je šinila novica skoz vas in vzbudila splošno zanimanje. V gostilno «Pri sodu» so se naleteli vaščani — najprej moški, za njimi pa so prisopihale ženske in poizvedovale po neznancu.

«Neki Američan mora biti,» je odgovarjal krčmar na desno in levo. «Šur' in orajt' sta mu vedno na jeziku.»

«Pa ni kdo iz našega kraja?» so se spogledali vaščani.

«Menda je celo iz vasi, saj ima vso našo govornico.»

«Sam Bog ve, kdo je in odkod je prišel?» so glasno ugibali. «Ako prihaja iz Amerike, ima gotovo težke dolarje...»

«Videti je precej petičen, v posebni sobi sem ga nastanil.»

Vaščani so posedli v veži okrog mize in naročili pijače. Tudi v Krašju je veljalo pravilo, da mora človek piti, ako pride v gostilno. Seveda se ob navadnih večerih ni treba postavljati z litrom, dovolj je, ako se skrije za četrtinko. (Daje prihodnjic.)

* **Izpust v preiskavi se nahajajočih Orjunašev.** V nedeljo so bili izpuščeni iz preiskovalnega zapora Orjunaši inž. Marko Kranjc, Drejče Verbič, Lipe Kosec, Ivan Šemerl, Ciril Krašovec, Josip Kukec, Herman Šolar in Gašper Slavec, ki si bili štiri mesece v preiskavi zaradi suma soudeležbe pri umoru Egidija Perica. Peric je bil kakor znano zvečer 7. septembra lanskega leta ustreljen skozi okno svojega stanovanja v Ljubljani. Državno pravdnništvo, ki je uvidelo, da ni dokazov za krivdo omenjenih Orjunašev, je ustavilo preiskavo in aretirance izpustilo.

* **Občinska uprava v Laškem.** Z odlokom od 15. t. m. je veliki župan postavil kot novo občinsko upravo dosežani občinski odbor z županom dr. Francem Rošem na čelu. Kakor čujemo, se tudi za ostale občine našega okraja razen za Trbovlje, Dol in Sv. Krištof izšli enaki odloki.

* **Roman «Skrivnost Rdečega kroga»,** ki izhaja v «Skovirju», zelo ugaja vsem čitateljem, ki z največjim zanimanjem sledijo od številke do številke razpletu o zagonetnem pojavu zločinske izsiljevalne tolpe. «Skovir» prinaša lepe slike in zelo razvedrilno štivo. Naročnina na «Skovirja» je z novim leom znižana od 15 na 10 Din cetrletno. Naročite se!

* **Ob milejšem vremenu se influenza še bolj širi.** V soboto zvečer je mraz odnehal in nastopilo je južnejše vreme. Živo srebro v termometru se je začelo bližati ničli in barometer zopet pada. Mraz je približno 14 dni trajal nepretrgoma. Influenca v Sloveniji razsaja vedno huje, zlasti napada šolsko mladino. V Ljubljani sta sedaj zaprti zaradi influence dva razreda. Influenca se je spravila tudi nad trgovine in razne obrate. So primeri, da so za influenco oboleli vsi trgovski sodrudniki in sodrudnice in si mora šef z največjim naporom sam pomagati, kakor ve in zna. V nekem primeru je bil trgovec primoran zapreti svoj lokal, ker je še sam z družino obolel. Zadnje dneve se je močno razpasel tudi hud nahod. Vzrok temu so naglo se menjajoče vremenske izpremembe.

* **Zrtev ovadštva.** V Sarajevu je te dni izvršil samomor železniški uradnik Josip Peršon, rodom Slovenec. Kakor je razvidno iz njegovih pisem, je Peršon šel v smrt, ker ni mogel preživeti, da njega, starega in poštenega uradnika dolže prilaštivne nekega materiala iz skladišča železniške direkcije. Uvedena je bila preiskava, ki je bila, žal, končana šele po smrti pokojnega Peršona. Pri preiskavi se je izkazalo, da je bila ovadba neutemeljena. Nesramni ovaduh, seveda, svojega zla zdaj ne more več popraviti.

* **Zaradi razžaljenja vladnega načelnika v Julijski Krajini.** Dva uradnika škedenjskih plavžev sta zbežala lani 19. septembra pred nalivom v neki železniški voz. Tam sta zagledala še svež napis, žaljiv za Mussolinija. Osumljeni so bili takoj delavci Zorč, Tomažič in Krašna. Pri Zorču so izvršili orožniki preiskavo in našli so med drugimi rečmi tudi neke pesmi proti Italiji, kakor so jih zlagali avstrijski vojaki na fronti. Vsi trije so bili aretirani. Pri razpravi v Trstu je izjavil Zorč, da je povsem nedolžen in da je on s svojimi tovariši prebil čas prvega naliva pod železniškim vozom. V preiskavi je Zorč priznal, da je on napisal tisto žaljenje za Mussolinija. Predsednik ga je vprašal, zakaj sedaj tajk, ko je v preiskavi priznal dejanje. Zorč je odgovoril, da je storil to samo zaradi tega, da ni bil tepen. Treba je namreč vedeti, da v preiskovalnih zaporih Slovence neusmiljeno pretepajo, ako ne priznajo takoj vsega, česar jih dolžijo. Obsojen je bil Zorč na eno leto in dva meseca zapora ter na globo tisoč lir. Tomažič in Krašna sta bila oproščena.

* **Požar v Lešah.** Te dni je pogorelo v Lešah nad Prevaljami hišno poslopje pekovskega mojstra Antona Grošlja s trgovino vred. Kako je ogenj nastal, ni znano. Požrtvovalno so se izkazali pri gašenju rudarji, ki pa sami seveda niso mogli preprečiti požarne katastrofe. Ponesrečenca in vso njegovo družino je vzel pod streho ravnatelj g. Flaschberger.

* **Dravogradska rafinerija mineralnega olja zgorela.** Iz Dravograda nam pišejo: Dne 21. t. m. okoli treh popoldne je začela goreti tovarna mi-

neralnega olja. Požar je povzročil veliko paniko med prebivalstvom. Po vseh bližnjih cerkvah je zvonilo, trobentač gasilnega društva je trobil in sirena tovarne je klicala gasilce na pomoč. Iz vseh krajev, celo iz Maribora so prišla gasilna društva, tako, da je bilo na mestu požara enajst društev. Gasilci so z velikim trudom rešili tovarniške glavne stroje, stanovanjsko poslopje in lesno industrijo (žago). Tudi zdravnik je bil zaposlen, ker se je eden tovarniških delavcev močno opeknel. Nesrečenca so takoj prepeljali v slovenjgrajsko javno bolnico.

* **Težka nesreča pri spravljanju lesa.** Pozno popoldne je te dni skladal šentlamberski posestnik Bervar v svojem gozdu nad šentlambersko vasjo smreke. Ko je valil s cepinom težak hlod na cesto, ga je potegnulo v močnem loku po spolski cesti. Bervar je priletel v ostale hlode, cepin se mu je pri tem izdril in v močnem loku odletel ter padel zviškoma Bervarju na glavo. Ostra železna konica se je zadržala Bervarju v lobanjo, kjer mu je obtičala. Bervarja pa je v istem hipu zalila kri in mož je padel v nezavest. Nepremično ležečega Bervarja je našla malo potem neka žena, ki je o nesreči obvestila Bervarjeve, ki so odnesli premaženega in hudo ranjenega očeta domov. Še ponoči so poklicali litijskega zdravnika, ki je odredil, da so nesrečnika s prvini jutranjim vlakom odpeljali v ljubljansko bolnico, kjer je njegovo stanje brezupno. 42letni Bervar je oče štirih otrok in je prizadel vso družino z očetovo nesrečo najhujši udarec.

* **Kolpa zamrznila.** Kakor poročajo iz Karlovca, je reka Kolpa te dni na nekaterih mestih popolnoma zamrznila, kar se ni zgodilo že od leta 1917.

* **Po neprevidnosti upepeljena rudarska koča.** Litijskim orožnikom je prijavil lastnik reškega svinčenega rudnika g. Grošelj iz Litijske, da mu je eno zadnjih noči upepeljal požar njegovo delavsko kočo. Koča je bila zgrajena iz lesa ter je služila delavcem za prenočišče in za shrambo obleke. Podjetje samo pa je imelo v koči nekaj orodja in rezervni motor. Litijski orožniki so ugotovili, da je bila nepazljivost delavcev kriva požara. Zaradi hudega mraza so v soboto v leseni koči kurili, pri odhodu pa delavci niso pogasili žerjavice. Močno razbeljena železna peč je razgrela steno in jo užgala. Pogorelo je vse, kar je bilo v koči.

* **Nesreča s cepinom.** Iz Dravograda nam pišejo: Letošnja zima je pokrila pokrajino z debelo snežno odejo, ki je zelo pripravna za spravljanje lesa. Tako se je tudi kmečki sin Mihael Plimen, ki se je šele pred par dnevi vrnil od vojakov, nedavnega jutra z dvema tovarišema odpravil v gozd na delo. Nesrečno naključje pa je nanoslo, da je enemu izmed obeh tovarišev spodrsnil cepin in zadel Mihaela Plimena z ostro konico naravnost v glavo. Nezavesten in s krvjo oblit se je Mihael Plimen zgrudil na tla. Oba njegova tovariša pa je nepričakovani nesrečni pripetljaj tako zbegal, da sta pobegnila iz gozda. Tri ure je nato ležal Plimen v snegu, na kar se je polagoma začel zopet osveščati. S poslednjimi močmi se je privlekel do prve kmetije, kjer je gospodar takoj napregel in prepeljal ranjenca na njegov dom. Pomoči pa za nesrečnega mladeniča ni bilo več. Po treh urah trpljenja je Plimen podlegel strašni rani.

* **Poleg domače hiše zmrznil.** Te dni je na Potovem vrhu zmrznil mlinar in posestnik gosp. Taborsky. Pozno zvečer se je vračal domov iz mesta ter v visokem snegu zaradi teme najbrže zgrešil pot. Taval je, dokler ni utrujen sedel v sneg in zaspal za večno. Po naključju je našla Taborskega njegova lastna hči, ko je šla zgodaj zjutraj prat čreva za kolino. Taborsky je zmrznil komaj 200 korakov oddaljen od svoje hiše in domačih, ki so nestrpnost pričakovali njegovega povratka.

* **Rešena iz plamenov.** V Gradcu pri Litijski se je te dni vnelo stanovanje gospe Grünwaldove na prav neobičajen način. Ko je gospa usodnega večera odhajala k počitku, je kakor običajno prižgala pred podobo sv. Antona svečico. Nato je legla v posteljo in zaspala. Čez čas pa se je sve-

čica nagnila in padla na zastor okna. Tanka tkanina se je vnela. Ogenj se je začel nato širiti po divanu in je že prešel na posteljo, v kateri je medtem brezskrbno spala stara gospa. Položaj je bil silno opasen, ker so gorele že odeje in blazine. Sij nastalega ognja se je opazil že s ceste in tako so bili pasantje opozorjeni na nevarnost. Neki gospod, ki je šel ta čas mimo, je planil v hišo in z glasnim ropotom prebudil gospo, ki se je v dimu že pričela dušiti. Ta čas je prihitel sin lastnika Kratilovega kina, ki je prinesel s seboj Minimaxovo gasilno patrono. Prišel je goreče dele pohištva brizgati s kemičnim preparatom, na kar se mu je posrečilo, da je udušil požar in otel gospo Grünwaldovo.

* **Požar v tovarni bombaževina-stih izdelkov v Mariboru.** Te dni je nastal ogenj v tovarni bombaževina-stih izdelkov Doctor in drug v Mariboru. Mariborski gasilci so takoj stopili v akcijo. Gašenje je bilo zelo otežkočeno zaradi gostega dima na mestu požara ter zaradi uhajajočih plinov. Od gasilcev sta se onesvestila pri gašenju Lojze Kneberl in Ivan Čerče. Kneberl so morali odpeljati z rešilnim avtomobilom v bolnico. Med potjo pa se je zopet zavedel. Gasilec iz Maribora so prišli na pomoč tudi gasilci iz Pobrežja in Studencev. Po kratkem napornem gašenju se je posrečilo ogenj udušiti ter obvarovati podjetje še pred večjo škodo.

* **Zastrupljenje s plini.** V tovarni lakov na Količevem pri Domžalah se je te dni zopet pripetila smrtna nesreča. Tovarniški strojnik Fran Aleš je v avtogarazi čistil in popravil avto. Zaradi mraza je postavil v garažo malo pečico s koksom. Zaprl je vrata ter nato začel čistiti avtomobil. Popolnoma zamišljen je bil strojnik Fran Aleš v svoje delo ter ni opazil, da se v garaži zgoščujejo strupeni plini, izvirajoči iz žarečega koksa. Kmalu pa je Aleša prevzela slabost in omotica, da se je zgrudil na tla v bližini pečice same. Skušal se je gotovo rešiti pred smrtno nevarnostjo, toda v onemoglosti so mu telesne sile odpovedale. Obležal je tako, da se je z eno nogo dotikal žareče pečice, ki mu je ožgala desno nogo. Ker so začeli strojnika kmalu pogrešati, je neki tovarniški delavec skočil v garažo ter odprl vrata. Nasproti mu je buhnil dušljiv strupen plin. V hipu je delavec spoznal veliko opasnost ter o nesreči takoj obvestil ostale delavce in vodstvo pisarne. Vsi so hiteli v garažo ter najprej odnesli strojnika na sveži zrak. Ker ni dal nikakega znaka življenja več, so prišli z umetnim dihanjem in obenem poslali v Domžale po zdravnika dr. Hočevarja, ki je bil kmalu na mestu in je porabil vso zdravniško spretnost, da bi obudil Frana Aleša k življenju. Zaman. Ugotoviti je končno moral nastop smrti zaradi zastrupljenja s plinom. Ponesrečeni strojnik Fran Aleš je stanoval v bližini vasi na Krtini ter je bil glavar sedemčlanske rodbine. Zapušča vdovo in šest otročičev v starosti od 6 do 16 let. Bil je v najboljši moški dobi, star 49 let, ter je zares očetovsko skrbel za svojo družino. Blag mu spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Zapori v Kobaridu in Tolminu** so vedno polni slovenske mladine. V Idriškem in tam okoli neprestano odtiskujejo Mussolinijevo glavo po hišnih zidovih in gorje mu, kdor bi si upal dotakniti se take slike. Tiste Mussolinije glave pomažejo iz zlobnosti fašisti, nato pa stopijo k orožnikom, ki uvedejo preiskavo in aretacijo več ali manj mladih ljudi. Sedaj jih je zopet v kobaridskih zaporih kakih deset. Odvedli jih bodo v Gorico, kjer jih bo zadela ostra kazen zaradi žaljenja in sramotjenja Mussolinija, dasi niso v resnici zagrešili ničesar. Znano je, da postopajo orožniki zelo sirovo s slovenskimi aretiranci. Laški sodniki delijo Slovencem vedno hude kazni, čeprav jim ne dokažejo krivde.

* **Pobeg in zopet prijet slaboumnik.** Posestnik Ivan Orač iz Kačjega dola je bil 15. t. m. prepeljan v Celje, ker je že dalje čase bolehal za omračenjem uma. V celjsko bolnico sta ga privedla dva občinska uslužbenca, a bolnica ga ni mogla sprejeti, ker Orač v svoji duševni zmedenosti ni nasilen in nevaren. Na povratku iz bolnice pa je Orač svojima spremljevalcema nena-

doma pobegnili, a so ga te dni zopet ujeli in izročili njegovi ženi.

*** Velik požar pri Celju.** V ponedeljek 14. t. m. je nenadoma nastal v gospodarskem poslopiju posestnika Vrečka blizu državne ceste v Arčlunu pri Vojniku požar, ki je uničil poslopje z vsemi pridelki in poljskim orodjem vred. Na pomoč so prispeli gasilci iz Vojnika, Škofje vasi in iz Celja. Ogenj je bil očitno podtaknjen.

*** Aretacija komunistov.** V Zagorju in okolišu je bilo nedavno najdenih večje število letakov s komunistično vsebino. Orožništvo je aretiralo več oseb, ki so osumljene, da so raztrosile omenjene letake. Opozarjamo na težke posledice, ki bi zadele osebe, pri katerih bi našli omenjene letake.

*** Slepac s čevljički.** Pri služkinji Francki Rožičevi v Gaberju se je v začetku decembra lanskega leta zgledel neki 45letni Josip Pintar, ki se je izdajal za prvovrstnega čevljarja. Takoj se je ponudil Francki, da ji bo napravil do božiča par krasnih damskih čevljičkov. Ker pa je bil suh, je naprosil Francko za 50 Din predujma, kar mu ničesar hudega sluteča Francka ni odrekla. Davno je že minil božič, tudi praznika novo leto in sv. Treh kraljev sta že pri kraju, toda čevljarja Jožeta s Franckinimi čevlji noče bit od nikoder. Poiskala ga bo policija.

*** Nepoboljšljivec** je 21letni Tone Trampuž iz Rožne doline. Tuje lastnine nikakor ne more pustiti v miru in izmakne vse, kar mu pride pod roko. Te dni je pričel opažati neki posestnik v Rožni dolini, da mu zmanjkuje s kozolca seno. Ko se je pričel zanimati za tatu, ga je kaj kmalu izsledil v osebi Trampuža. Doma je imel prijetele tudi ukradenega zajca ter magnet, ki ga je vzel z motocikla Ivana Končana v Rožni dolini. Nevarnega tatu je odpeljal stražnik v sodne zapore.

*** Ob obleko ga je spravil.** Delavec Slavko Berglez se je vozil nedavno z vlakom iz Kranja v Celje. Med vožnjo se je seznanil z brezposelnim delavcem Ivanom Čatrom iz Črnljic pri St. Juriju ob južni železnici, s katerim sta kmalu postala prav dobra prijatelja. Čater je Berglezu obljubil, da mu bo v Celju preskrbel službo, in ga končno naprosil, naj mu posodi svojo nedeljsko obleko, ker ga je sram v slabi obleki stopiti pred znane ljudi v Celju, ki ga dobro poznajo še iz njegove bivše službe na Lavi pri Celju. Berglez mu je izročil celo obleko in klobuk. Ko sta prispela v Celje, je Čater odpeljal Bergleza k posestniku Slokanu na Lavi, kjer je dobil Berglez službo in stanovanje, dočim se je Čater še istega dne odpeljal v St. Peter v Savinjski dolini, kjer je imel bajte še izterjati večji znesek. Obljubil je, da se bo takoj naslednji dan vrnil v Celje in Berglezu izročil njegovo obleko. Ker pa Čatra ni bilo nazaj, je Berglez zadevo prijavil policiji.

*** Pustolovec prijet na Jesenicah.** Predzadnjo sredo proti večeru se je pojavil v glavni pisarni Kranjske industrijske družbe na Jesenicah eleganten gospod, star kakih 32 let, srednje velike, precej močne postave in samozavestnega nastopa. Javil se je pri generalnem tajniku g. dr. Obersnelu ter se predstavil kot Matija Tričler, poblaščenec za zbiranje prispevkov za «Aviatični almanah Vidovdan». Naglašal je, da ga pošiljajo v tej misiji najuglednejše osebnosti v naši državi, med njimi princ Pavle, general Nedić in drugi visoki dostojanstveniki, da naj pri uglednih in imovitih osebnostih, tovarnarjih, veletrgovcih in bančnih zavodih izposluje denarne prispevke za letalski almanah. Da podkrepi svoje navedbe, je predložil knjigo, v kateri je imel zabeležene različne vsote, ki so jih v ta namen darovale ugledne osebnosti in podjetja v naši državi. Med drugim je omenjal, da je železarna v Štoreh darovala kar 10.000 Din v ta namen ter pokazal to-

zadevno potrdilo. Da se prepriča o istovetnosti navedb mladega moža, mu je g. dr. Obersnel izjavil, da bo tudi on posredoval pri vodstvu tovarne KID za znatnejši prispevek ter naj se zaradi tega zgleda v glavni pisarni naslednji dan. Takoj naslednje jutro pa se je g. dr. Obersnel telefonično obrnil na vodstvo železarne v Štoreh ter prosil za informacije, ali je res ododna tovarna izročila temu in temu gospodu 10.000 Din v omenjene patriotske svrhe. Dobil je odgovor, da je tovarna res prispevala gotov znesek za Aviatični almanah, ki pa še daleč ne dosega vsote 10.000 Din. Ko se je Tričler pojavil v glavni pisarni, očitno v dobri veri, da je zanj zadeva ugodno rešena, ga je na njegovo veliko začudenje sprejel orožnik, ki mu je začel energično izpraševati vest. Tričler se je kaj hitro zapletel v taka protislovja, da mu je orožnik napovedal aretacijo ter ga odvedel v zapore kranjskogorskega sodišča.

*** Čuden aeroplan.** Pišejo nam: Lansko leto se je pojavil čuden aeroplan v podobi gosaka nad domom nekega posestnika v Hranjigovcih pri Sv. Tomažu ter se spustil na dvorišče med domačo perutnino. Brez premisleka je gospodar zaprl gosta v najtemnejši kot v svojem poslopiju, ga dalje časa pital in ga za božične praznike zaklal, da je ustregel skušnjavam svojega želodca. Lastnik gosaka g. Alojzij Munda je sicer takoj začel poizvedovati za svojim gosakom, toda šele pred kratkim se mu je posrečilo dobiti podatke o usodi svojega dezerterja. Možak, ki je pridržal gosaka, se je na zadevne očitke izrazil tako-le: «Svoječasno sta mi bili ukradeni dve kokoši. Ko se mi pa je nekega dne kar z jasnega neba spustil na moje dvorišče lep gosak, sem bil uverjen, da mi ga je poslal sam sv. Anton, živinski patron, za povračilo za ukradeni kokoši. Zato sem tudi zmolil par očenašev na čast sv. Antonu.» Pravijo, da je možak zato lahkoveren, ker stalno bere «Slovenskega gospodarja».

*** Uboj zaradi deklet.** Zalosten dogodek se je odigral te dni zvečer na cesti poleg Zagradca pri Žužemberku. Tam sta se srečala posestnikov sin Franc Fortuna in 19letni Janez Zavodnik, oba doma iz Marinče vasi. Svoj čas sta bila dobra tovariša. Zadnje čase pa so med njima vladala tiha nasprotja zaradi nekih deklet. Ko sta se fanta tokrat v poznem mraku srečala, sta nagovorila drug drugega, beseda je dala besedo, razvilo se je prekanje in zavrela je fantovska kri. Nenadoma je Zavodnik potegnil iz žepa nož in ga zasadil Fortuni v prsa. Ranil mu je srce in nesrečni Fortuna se je takoj zgrudil na tla ter v par trenutkih izdihnil zaradi notranje izkrvavitve. Čim je bil uboj prijavljen orožnikom, so ti začeli zasledovati ubijalca, ki je takoj po izvršenem dejanju neznanokam izginil.

*** Razkritje strašnega umora.** V Družbincih blizu Središča so našli te dni ob Dravi umorjenega mlinarja Josipa Jeremica, ki so ga pogrešali že od 19. decembra. Umora osumljen je bil njegov pomočnik 24letni Ivan Kolar, ki so ga orožniki aretirali. Kolar je pri zaslišanju priznal umor ter je izpovedal, da je svojega gospodarja ubil s sekuro in ga zavlekel v grmovje.

*** Samomor in tatvine na Vaneči.** Pišejo nam: Na Vaneči v Prekmurju se je obesila na podstrešju neka 19letna mladenka. Samomor je izvršila, ker so ji njeni starši branili imeti fanta. — Neznani tatovi so ukradli nekemu posestniku osem kosov svinjskega mesa, drugemu pa šest kokoši.

*** Antoni so se stekli.** Prejšnji četrtek so praznovali gotenski Antoni svoj god ter se zbrali s svojimi prijatelji pri g. Matku. Starejši Toneti, družinski očetje, so šli zgodaj spat, dočim je mladina še ostala. Ko se je tudi ta vračala domov, je nastal med temi fanti pretep, ki se je končal s tem, da so bili vsi trije deležni precejšnjih poškodb.

*** Najdba ukradenega vola.** Posestnica Marija Hrovatova iz Gotne vasi je te dni srečno prišla do vola, ki ga ji je pred kratkim ukradel neznan tat. Vola so našli v krškem okraju pri posestniku Martinu L. Temu je prodal vola mešetar Janez Kobe iz Smolenje vasi. Po njegovem privedo-

vanju je on kupil vola od nekega Hrvata, ki ga pa ne pozna po imenu. Orožniški podnarednik Gregorinčič, ki je vodil preiskavo, je privedel Kobeta na novomeško sodišče, kjer so mu odvzeli pri telesni preiskavi 2090 Din in ga izpustili, ker ni podana nevarnost pobeга. Sodišče je uvedlo zaradi ukradenega vola kazensko postopanje proti prodajalcu Kobetu in kupcu Martinu L.

*** Preživahen zaljubljenec.** Te dni se je odigral na cesti pred cerkvijo sv. Petra v Ljubljani mučen prizor, ki ga je izzvala jeza zaradi zavrnjene ljubezni. Ko se je vračala 28letna delavka Ivanka v družbi svoje prijateljice domov proti Vodmatu, se jima je nenadoma približal brezposelni delavec Lojze, ki je pričel Ivanka nekaj prositi, nato pa zmerjati. Hip nato se je Lojze tako razkačil, da je planil proti Ivanka in jo mahoma podrli na tla. Na tleh ležečo je jel daviti in biti s pestjo po glavi. Ker je hotela prijateljica Ivanka braniti, se je lotil še te. Iz mučnega položaja so Ivanka rešili šele mimoidoči pasanti, ki so napadalca prepodili. Lojze je dekletu pred pobegom še zagrozil, da jo ubije, če ne bo postala njegova. Nasilni zaljubljenec bo svojo kri hladil pri ričetu.

*** Velika poneverba.** V Cavtatu sta bila aretirana 17letna lepota Erna Wenerjeva ter njen ljubimec Alfred Košir, ki je v Velikem Bečkeru Standard-kompaniji, pri kateri je bil uslužben kot blagajnik, poneveril 85.000 Din. Na izprehodu ob morski obali so zaljubljeno dvojico zalotili policijski organi ter ju aretirali. Pri Koširju so našli samo še 3500 Din, ostali znesek sta že potrošila na svojih izletih.

*** Zinemarjen prehlad** ima često najslabše posledice. Kot staro preizkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu dihalnih organov, hripavosti in zaluženju so skoro po vsem svetu znane Kaiserjeve prsne karamele, ki se dobijo sedaj v originalni kakovosti v lekarnah, drogerijah in kjer so vidni plakati. V lastnem interesu konzumentov je, da izrecno zahtevajo originalno kakovost (cena 5 Din za vrečico ali 12 Din za pločevinasto škatlo), ker se nahajajo v prometu ničvredne ponaredbe, ki zdravju prej škodujejo, kakor koristijo.

Sneženi mož

Skopuh Jošt sedi v svoji prostorni sobi pri zakurjeni peči, vleče kratek vivček, da se mu guba koža okoli ust, in gleda s svojimi drobnimi škilastimi očmi veliko rjavo mačko, ki zadovoljno prede pod pručico.

Hipoma se začujejo v veži capljajoči koraki, nekdo otresa sneg s čevljev in že naslednji trenutek stoji na pragu deček bledega trudnega obraza in boječe pozdravi starega Jošta.

Starec pri peči okrene glavo, pogleda fantiča postrani, čelo se mu zmrača in godrnjaje vpraša malega prihajalca: «No, kaj je, kaj hočeš? Ali boš kaj novega povedal?»

«Mama prosijo, da bi še par dni potrpeeli... zboleli so; drv nimamo, mraz je v hišici... Saj vam plačamo stanarino takoj, ko bo mama okrevala. Mamica pojde kmalu na delo ni vse bo dobro!»

«Molči smrkavec! Vedno ista stara pesem! Kdo jo bo poslušal! Meni je že vsega dovolja! Presedate mi z vso svojo beračijo! Če ne morete plačevati, pa pojdite kamor hočete! Kaj me briga! Občina naj vam da sobo, jaz nisem župan. Poberi se!»

Slivovko, pelinovec, brinjevec, rum in hruševac

si lahko napravite z našimi esencami. Steklenica za napravo 4 do 5 litrov žganja stane samo 20 Din, po pošti 32 Din. — Točno navodilo priloženo.

Drogerija A. KANC sinova, Ljubljana
Židovska ulica stev. 1. 265

Kupujemo brinjevo olje.

Kože divjačine

so narodno premoženje, najdražje plačuje zajec, povh, lisice itd.

P. SEMKO, LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 21

«Mama prav lepo prosijo in tudi jaz vas prosim, potrpite z nami,» je znova zaprosil deček in dvignil svoje premrte rdeče roke. Na njegovem obrazu so zablesteli solze, ki jih pa starec ni hotel videti. S tresočim se glasom je deček ponavljal: «Res bo mama plačala, prav zares, samo malo potrpite. Tudi mala Vida je tako slaba. Najbrže bo umrla.»

Starec se kar vrže s stola: «Zgini, seme ničvredno! Par dni bom še čakal, potem pa nič več ne, da veš. Le povej svoji materi!»

Ne da bi se zmenil za dečka, odkreva Jošt iz sobe. Na vežnem pragu se ustavi in jame zmérjati otroke, ki so postavili ob njegovih hiši velikega sneženega moža in so zdaj kričali okoli njega, se mu smejali in metali vanj snežene kepe.

Ko so otročaji zagledali hudega starca, so se plašni razbežali.

Tedaj je smuknil iz veže mimo njega mali deček, ki ga je tako milo prosil. Fantiček zagleda sneženega moža, lice se mu zjasni in trenutno pozabi svojo bolečino. Približa se sneženemu možu in ga dopadljivo ogleduje. Kako prijazen se mu zdi sneženi debeluh! Močne debele noge ima, kakor dva hlođa, pa krepke roke in široka pleča, da bi lahko še skopuhovo hišo prestavil. V ustih ima staro ubito pipo, namesto oči pa dva črna ogla, ki nepremično strmita v dečka.

«O, beli možic, kaj me ne poznaš? Lani sem te tudi jaz postavljial in ti pomagal na noge. Pa kapo sem ti podaril, tisto veliko sivo raztrgano kučmo. To si bil junak!» ga nago varja deček in se mu zadovoljno smeje.

«Ti, Tine, ti paglavec mali, glej da se pobereš domov! Ali se še zdaj tod okoli klatiš? Tegale moža bomo pa podrli,» je govoril stari Jošt in se približal. Sneženi debeluh je stal pred njim nepremičen in skoro preteče gledal pred se, češ, le, le, samo poskusi!

«Oh, nikar, ne podirajte ga, pustite ga,» je dejal Tinče in skušal omehčati starca.

«Ze spet sitnariš. Vseh tvojih večnih prošnji sem že sit. Meniš, da bom poslušal paglavce, da bodo vriskali in kričali pod mojimi oknom ter se zabavali s tem sneženim dedom! Ne, tisto pa ne!»

«Ubogi mož, komaj so te postavili, pa že moraš umreti. Niti solnce te ni pozdravilo in te ganilo s svojimi toplimi žarki, da bi se jel solziti, kakor si se lani, ko si se stajal sredi trate.»

Tinče se pogovarja z možem, kakor bi bil sneženec živ; stari Jošt pa suje vanj s svojimi podkovanimi škornji, da bi ga podrli. Sneženi mož pa stoji mirno kakor prej. Okoli ust ima zarisano lahno črto in če ga človek natančneje pogleda, se mu zazdi, da se porrednež starcu smeje.

«Bomo videli, ali te bom podrli, ali ne,» se zadere Jošt. «Po lopato greim, da šmenta zmagam!» Obrne se in zagleda Tinčka, ki stoji še vedno v bližini in gleda, kaj počenja starec.

«Ali se mi pobereš domov! Če ne, bom z lopato še tebe: čakal, takoj jo prinesem,» zažuga Jošt in odhiti v hišo.

Tinček se zboji. Obenem se spomni svoje bolne mame in sestrice: morda se je zamudil komaj dobro minuto, vendar mu postane kar težko v duši. Še enkrat se ozre z žalostnim pogledom na prijaznega sneženega moža in odhiti proti domu.

Medtem se vrnejo nekateri dečki, ki ugotove, da je Joštov ded sneženega moža nekoliko pokvaril. Takoj ga ločijo popraviti s svežimi kepami snega.

«Jaz vam pokažem, čakajte!» zadoni spet hreščeči glas starca, in deca se požene v beg.

Jošt se približa z lopato, pogleda sneženega debeluha in že mu odseka glavo, ki pade v sneg in se razleti; še vedno ima svoje črne oči, ki strme iz tal v starca in ga vprašujejo z mrtvim pogledom: «Zakaj to poče-

njaš, čemu uničuješ otrokom nedolžno veselje?»

Jošt znova zamahne z lopato in kmalu leži sneženi mož na tleh. Starcu pa jeza še vedno narašča, nad kepo snega jo stresa in govoriči s seboj: «Jaz ti pokažem, otročad, takole, na, na!» Pri tem tepta z nogami po sneženem možu, ki se kmalu spremeni pod njegovimi škornji v drobne snežene kepe.

Jošt odropota v hišo in še dolgo godrnja nad mladino, ki ga draži s svojim veseljem in nedolžnim rajanjem.

Stari Jošt je bil nekdanj drugačen človek. Imel je ljubko hčerko, prijazno in milo. Zaradi njene bele polti so ji vsi rekli «Snežena Rožica», sicer ji je pa bilo ime Tinca. Deklica je bila zelo živahna; pozimi je vedno skakajala okoli hiše in toplo oblečena je pomagala deci postavljati sneženega moža. O, kako rada je imela sneženega velikana, ki mu je mali sosedov Martine kar po lestevici, ki jo je njeega naslonil, prinesel debelo glavo na rami in jo posadil nanj. Še oče Jošt sam je včasih pristopil in pomagal mladini.

Zdaj je pa Jošt hud na zimo in mladino, najbolj pa na ubogega sneženega moža. Leta so minula; on pa ni pozabil svoje ljubke hčerke, pa tudi sneženca ne: saj starec vedno trdi, da je neobčutni sneženi mož — morilec njegove ljubljence.

Tisto zimo namreč, ko je umrla Joštova Tinca, je vladal zelo hud mráz. Neko dopoldne niso domači slučajno na Tinco pazili. Deklica je čula kričanje otrok, ki so delali debele kepe in iz njih sneženega moža. Tudi sama je hitela iz sobe, k vaški lipi v bližini, kjer se je deca običajno zabavala. Dekletce se pa ni toplo obleklo in je kar brez suknjice priteklo med mladež. Deca jo je z vikom sprejela in pridno delala dalje, a Tinca je samo gledala in jela mraza kar trepetati. Naenkrat je vzdihnila: «Zebe me, tako zebe» in skoro zgrudila se je. Slučajno je prišel tedaj nekdo mimo, ki je opazil deklico in jo odvedel domov.

Tinca se je v bolniški postelji samo smejala, ves čas je v vročici bledla o sneženem možu. Kmalu je odšla njena dušica med krilatce, a oče Jošt je postal neobčuten za svet in ljudi.

Ko leže Jošt nocoj k počitku in zasania, se znaide naenkrat pred svojo hišo, pred njim pa stoji sneženi mož. Starec ga hoče podreti, mož se pa zasmije na glas in dvigne palico, ki jo drži v roki. «Stoj, Joštov očka, tudi jaz imam besedo,» izpregovori mož, da Jošt kar zastmí. Sneženi mož pa nadaljuje: «Zakaj si slabe volje in jezen na ljudi? Mar so ljudje krivi tvoje nesreče? Praviš, da sem jaz kriv. Dobro! Ali jaz nisem pazil na Sneženo Rožico, ali ti ne? Zakaj se ne vdaš v božjo voljo, ali ne veš, da ne smeš nasprotovati božjim ukrepom?»

Potem sneženi mož pomežikne, sede na klopi pod vaško lipo, da klopi kar zaškriplje pod njegovo težo. Nato mož pokima, pogleda svojo ubito pipo, podreza v njo s trsko in pipa jame takoj spuščati dim. Mož zadovoljno znova pokima in nadaljuje:

«Ti niti ne veš, da si še slabši kakor jaz, ki niti srca nimam, saj sem iz snega. Toda poglej me! Z menoj se zabavajo otroci in radi me imajo. Razveseljuje me, gledajo me, se vesele moje zunanosti, me obmetavajo z mrzlimi kepami in srečni so! Tebe se pa deca samo boji, pa tudi odrasli. Poglej!»

Sneženi mož zamahne s palico proti hišici, kjer domuje Tinčkova mati s svojo ubogo družino. In glej! Hišica se kar razdeli, sprednja polovica se odmakne in Jošt lahko vse vidi, kar se v hišici dogaja. Kar malo tesno mu postane. Bolna mati leži v postelji in poleg nje najmlajša hčerka, dočim kleči Tinček

za mizo, kjer gori leščerba. Družina moli rožni venec. In baš tedaj reče mati: «Še za gospodarja, ki nam je doslej prizanašal, da bi ga dobri Bog razveselil in omehčal: Oče naš...»

«Ali si videl,» pravi sneženi mož? «Dobri so ti ljudje, pa taki siromaki! Ali nisi opazil, kako so vsi prepadeni in siromašni in kako mrzlo imajo v izbi, da bi še zame ne bilo pretoplo? Veš, tako ne more iti dalje! Pa tvoje sovraštvo napram meni! Tvoja hčerka me je tako rada imela, še v boleznih je večkrat govorila o sneženem možu. Tudi to vem, slišal sem, saj sem stal blizu tvoje hiše in kričala je revica, ko se ji je bledlo. Tudi ti bi moral rad ineti! Ali ne veš, da ogrevam otroška srca z radostjo, čeprav sam nimam srca?»

Koliko vaščanov je revnih in gladnih! Mrzli sever mi je to pravil, saj zleze skozi vsako luknjico. Ti si pa bogat! Bojijo se te, ker so tvoji dolžniki, namesto da bi te ljubili in bi ti bili hvaležni. Ali nisi sam kriv? Pretrdosrčen si, s svojo skopostjo jih tiraš v obup, ko zahtevaš previsoke obresti. Tudi ti ljudje imajo mene rajši kakor tebe, pa še mnogo rajši, čeprav niso otroci! Kadar gredo mimo mene, se marsikdo nasmehne: «Srečna mladina, brezskrbno si je postavila sneženega moža, ki tako ponosno stoji ob cesti in gleda v mrzli dan.» Če pa tebe vidijo, se ti že od daleč umaknejo.

Ti misliš, da si me zmagal, ko si me zdrobil z lopato. Poglej me! Ne boš me uničil, ker ne moreš uničiti otroškega veselja in igranja; če me tu podereš, me postavijo drugje in tvoj trud je prazen...»

Marsikaj je še povedal starcu sneženi mož. Jošt se je prebudil ves premráz in jel premišljevat svoje sanje.

Spčetka je starec mislil, da bo na sanje kar mimogrede pozabil; pa ni šlo tako lahko. Vedno bolj se mu je dozdevalo, da te sanje mnogo pomenijo. Neštetokrat se je spomnil čez dan nanje in niso mu dale miru. Čez par dni se je res odločil ter šel obiskat Tinčkovo mater.

«Stric Jošt, stric Jošt,» je zavpil Tinček pri mizi, ko ga je od daleč zagledal; takoj nato je že starec pozdravil s prijaznim «Dobro dan!»

«Bog daj, Bog daj! Na, pest krhljev, da boš bolj vesel. Kako pa gre, Mreta, a?»

«Oh, Jošt, nesrečna sem, ta bolezen mi spet pagaja.»

«Hm, hm, čakaj no, morda se bo pa dalo kaj popraviti! Fantiček, stopi k nam, pa vzemi košaro in naloži polno drv; takole kar par košar jih prinesi, da bomo zakurili. Hm, hm, Mreta, malo mesa sem prinesel. Boš povedala, kako se juha skuha. Tudi jaz jo skuham, saj sem vdovec, pa je le bolj vodka, hm, hm.»

«Ti si pa res dober, Jošt.»

«No, Mreta, bomo že napravili zaradi stanarine. Pa zaenkrat nič ne plačaj! Saj itak siromak nisem.»

E, kako je bila Mreta vesela in Tinček je kmalu skakal okoli tople peči.

Jošt je zadovoljen odšel, vdovec pa ni pozabil; vsak dan ji je kaj poslal, da si je ženica kmalu opomogla. Tudi Vidka se je okrepila in obe sta ozdraveli.

Mretinega zdravja je bil menda poleg nje in njenih otrok najbolj vesel stari Jošt sam.

Gustav Strniša.

Kurent

V naši vasi se ni nihče tako veselil pustnega torca kakor krojaček Boštjan.

Boštjan je bil droben, suh človeček, že nad 50 let star. V mladih letih je rad plesal in pel, pa tudi godec je bil. Žensk se Boštjan ni izogibal in menda so tudi njega precej rade imele. Delal ni nikoli preveč, za kako težje

delo sploh ni bil; krojačil bi bil pa lahko bolj pridno, pa ni hotel. Pozneje, ko se je nekoliko spametovao, bi bil rad bolj pridno delal, pa ni dobil dela. Sam je životaril v svoji koži, počasi vlekel nit in šival, kolikor mu je kdo dal.

Vse je zapustilo Boštjana, samo veselje ne in dobra volja. Če je tri tedne klepal koruzni sok in je že vedel, da bo imel četrti teden prav tako hrano, se je vseeno smejal, kadar se je spomnil kakšne okrogle.

Sicer pa Boštjanček ni bil napačen človek, tudi vsiljeval se ni nikjer in se kazal preveč modrega. Krojač celo govoril ni preveč in pretirano, le vesel je bil. Če je sedel v družbi, je kimal s prijaznim obrazom, živahno govoril, ali pa tudi samo poslušal; le včasih se je spozabil, da mu sili že šesti križ na pleča, in je koga prav nalahko zbedel, tako da dotičnik niti sam ni vedel, kako krojaček prav za prav misli; a slutil je, da ga hoče navilhanec potegniti.

Na Kurentov praznik so pri nas ljudje zvečer radi malo zarajali in se poveselili v vaški krčmi, kjer so starejši pri kuhani svinjini in kozarcu vina zadovoljno kramljali, a mlajši svet je veselo zaplesal.

Vsi ljudje so pa čez dan delali, le Boštjan je bil izjema.

Na pustni torek je krojač že zgodaj vstal, si našil na suknjič pisane krpe, pokrili glavo z zmečkanim klobukom ali papirnato kapo in s staro trobento v roki pričel hoditi po vasi in trobiti. Če ga je kdo vprašal, zakaj trobi, je odvrnil, da kliče Kurenta, ki je danes zašel, ker je tako dolgčas na svetu.

Boštjana so spremljali na njegovi poti vaški otroci, ga vlekli za rokav in se mu smejali. Tudi krojač se je smejal otrokom, ves zadovoljen, da jim je napravil nedolžno veselje. Zvečer je pa dobil Boštjan običajno v vaški krčmi svoj delež; vaščani so ga pač radi imeli in marsikdo mu je privoščil kozarec vina.

Tudi to leto je sklenil Boštjan praznovati pustni dan in se poveseliti. Nekje je staknil star rdeč dežnik, ves polomljen in preluknjan, dal je na glavo velik cilindar, oblekel svojo slabšo obleko in se napotil po vasi.

Ko je prišel do hiše vdove Mice, kateri je pred letom dni umrl mož, je ona sedela pri oknu in gledala na cesto.

«O, Micono, ali vreme ogleduješ, ali nista pričakuješ, kaj pa vendar premišluješ?» jo je ogovoril Boštjan in jo prijazno pogledal.

«Poreden si, Boštjan, prav tak si kakor pred tridesetimi leti, ko si begal vaška dekleta, da so te fantje za kazen privezali v stoge, kjer si zjutraj strašil mimoidoče.» je odvrnila Micono in poredno pomežiknila.

Boštjan pa, ki je ono nezgodo že zdavnaj pozabil, je tudi Miconi pomežiknil in dejal: «Pa zakaj se mi je pripetila tista nezgoda? Ti si bila kriva!»

«Kaj bom jaz kriva, zakaj si pa lazil za menoj! Moj rajni mož, ki je bil tedaj eden najkrepkejših fantov, ti je zameril, in kaznovali so te.»

«Ti si si pa umila roke, kajne. Pa si vendar samo ti fantom povedala, da nimaš miru pred menoj.»

«Sem, to pa le zato, ker sem vedela, da se iz mene norčuješ.»

Stari veseljak se je zresnil, zaprl svoj rdeči dežnik in povprašal Micono, če ima kaj pusta.

«Pa ti ga bom dala,» je odvrnila vdova in povabila krojača v izbo, postavila predenj šilce slivovke in krožnik flancatov.

Krojaček je zvrnil šilce vase in vdovo prijazno pogledal. «Vidiš, Micono, pa me le napačno sodiš in si me sodila do danes! Jaz sem res tak človek, da ne morem biti resen in žalosten, sam ne vem zakaj. Saj se mi ne godi dobro. Ampak enkrat sem pa bil, pa še kako! Seveda sem to žalost prekril ter se

smejal in režal še bolj kakor po navadi. Ali veš, kdaj je to bilo? Tedaj, ko sem bil za godca na tvoji svatbi. Saj je danes vse eno! Lahko ti pa povem po pravici, da res nisem maral nobenega dekleta in sem se rad šalil. Pri tebi je pa bilo drugače. Rad sem te imel, Micono, zelo rad! To mi le verjemi, moraš mi verjeti!»

Micono je natočila še eno šilce, krojaček se je zadovoljno zahvalil, se oddahnil in se ozrl po izbi: «Kako prijazen dom imaš, jaz sem pa tak siromak.»

Vdova ga je pogledala in zasmilil se ji je. Spomnila se je, da ji je bil nekoč všeč ta droben nežen človeček s prijaznimi očmi in skoro ženskimi potezami. Komaj vidno se je nasmehnila in mu dejala: «Boštjan, pa pridi spet kaj kmalu, se bova še kaj pomenila, da ne bo dolgčas!»

«O, prav rad,» je odvrnil možiček in odhitel po vasi.

Zabrnela je Boštjanova tromba; smejal se je in šalil; pa je začuden opazil, da je vsaka njegova beseda nekako prisiljena, da so postale misli okorne in so se siloma vračale nazaj k prijazni vdovi.

«Za vraga, star sem in še mlad si nisem maral za vse življenje natveziti babe; saj se komaj sam rijem skozi življenje. Kaj naj znorim na starost?» Tako nekako je mislil Boštjan, pa ni nič pomagalo. Spomnil se je prijazne vdovine hišice, pomislil je na red in snago v njej in na okroglolično, še vedno čedno Micono, ki ga je povabila, naj se kmalu spet oglasi.

«Kje je pa Boštjanček, mar je zbolel, da ga ni?» so se vpraševali zvečer vaščani v krčmi in kar dolgčas jim je bilo, ker je manjkalo krojača.

Boštjan je pa sedel tedaj doma za mizo, imel je glavo podprto z rokami in mislil je, samo mislil. Zdelo se mu je, da še nikoli v svojem življenju ni toliko premišljal.

«Da, da, tako naredim, pa bo prav! K Miconki stopim, pa jo pobaram: «Micono, revež sem, ti imaš hišo in denar. Svojo bajto prodam, pa se k tebi preselim; pameten bom, boš videla!» Toda kaj, če ona poreče: «Ti ne boš nikoli več pameten, Boštjanček!» Pa jo zavrnem, naj me preizkusi, kakor že hoče. Morda bo pa le držalo in še srečen bom na starost. Če premislim, mi je prav za prav še vedno všeč ta Miconka micasta!»

Boštjan je kmalu legel k počitku; menda na ta večer od svojega petnajstega leta ni šel tako zgodaj spat.

Naslednji dan je že stopil k vdovi, ki ga je začudeno pogledala, ker je bil tako zgoden. Prišel je, prav kakor je sklenil v svojih mislih. Ona ga je poslušala; spočetka se mu je smejala, naposled mu je pa obljubila, da mu bo odgovorila do Velike noči, prej se pač ne mudi.

Miconka sama ni vedela, kaj naj stori. Pred ljudmi jo je bilo malo sram, a Boštjan se ji je vedno bolj smilil in tudi sama si je na skrivaj priznala, da ga je enkrat res malo rada imela.

Ob Veliki noči so pa vaščani kar zazijali, ko sta bila Boštjan in Miconka oklicana kar enkrat za trikrat.

«Ali si ti tisti?» je vprašal Boštjana naglušni kmet Cenc, ki je tudi sam malo mislil na vdovo.

«Da, da, jaz sem tisti,» se mu je zadril Boštjan na uho tako glasno, da se je starec kar stresel in krojača nahrulil, da ni gluha.

Ko se je naslednje leto bližal pustni torek, so ljudje dejali: «Letos pa ne bomo imeli pusta, Kurent nas je pač zapustil!» Boštjan jim je pa dejal: «Pri meni ga boste videli!» Na pustni torek se je potem res marsikdo začudil, ko je šel mimo Miconkine hiše. Nad vratmi je visela nova tabla, na nji je bil naslikan veseli Kurent, ves v kraguljcih, s pri-

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

Dnik

s počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnost.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

jaznim Boštjanovim obrazom, a spodaj je bilo napisano: «Pri krojaču Kurentu.»

Gustav Strniša.

Vožnja za dve cigareti

Iz Zagreba smo se vozili. Ko pride sprevodnik, si nažge ponudeno cigareto in Zvijovič nadaljnje malomarno:

«Zame ina listek moj sin, pa bo menda zadaj. Zgrešila sva se v Zagrebu na kolodvoru. Kar pogledajte, prosim, pa mu povejte, da sem jaz tu.»

Sprevodnik gre dalje. Na Sotli pride zopet k nam.

«Vašega sina ni, gospod Zvijovič,» pravi sprevodnik in hoče napisati nov vozni listek.

«Oh, nikar se ne trudite, gospod sprevodnik! Saj sva bila še v Zagrebu na kolodvoru pri blagajni skupaj. Izvolite cigareto?»

Ko si sprevodnik nažiga cigareto, hiti Zvijovič:

«Povejte morda gospodoma sprevodnikoma spređaj in zadaj, naj vprašata, kje je med potniki mladi Zvijovič.»

Sprevodnik spet priklma in gre dalje, a že na naslednji postaji se vrne in pove:

«Vašega sina ni.»

Medtem se začne vlak polagoma pomikati, stari Zvijovič pa, kakor da se je šele ta hip spomnil: «Joj, saj sem že v Dobovili! Tu moram pa itak izstopiti!»

In hiti iz kupeja. Zunaj se potem zasmee:

«No, zdaj ni treba mladega Zvijoviča, ko se je stari za dve cigareti pripeljal iz Zagreba domov.»

«Ti vražji človek,» zaškrtla sprevodnik. «Pred tremi dnevi je za štefan vina stavil z menoj, da me bo v enem tednu pred pričami osleparil! Zdaj se je zlodej res za dve cigareti pripeljal iz Zagreba, a jaz sem še ob štefan vina! Kakšen je neki sin, ko je oče tak!»

«Slamnat,» se smeje oglasi mlada kmetica

«Kaj nima otrok?»

«Kje jih bo pa vzel?» se odreže kmetica. «Mislite, da je žensko tako lahko preslepiti kakor vas!»

Ves kupe buši v glasen smeh. Še sprevodnik sam se hohota, dasi je njegov smeh nekam skisan. Hitro opravi svoj posel in odide dalje. Med vrati se še enkrat okrene:

«Ga bom že še dobil v pesti!»

«Nikar», ga draži kmetica, «danes ste samo ob štefan vina, drugič boste morda kar ob poljovnjaki»
L. A.

ŽENSKI VESTNIK

DOMAČE ZDRAVILO PROTI OPEKLINAM.

Gospodinja kuharica je v vedni nevarnosti, da se kaj opeče. A če se opeče, si marsikatera ne ve prav pomagati. Pri majhnih opeklinah pomagata milo in olje. Še bolje zdravilo tudi za hujše opekline pa si lahko vsaka gospodinja sama napravi, da ga ima vedno takoj pri roki, če treba.

Raztopi v kozici na štedilniku malo voska in par žlic olja. Ko se je vosek raztopil, ga dobro zmešaj z oljem, nakar zlij še vročega v skodelico ali lonček in pusti, da se ohladi. Ohlajeno zaveži s papirjem, da se ti ne zapraši in ne nasmeti. To mazilo imej vedno v kuhinjski omari, da ga imaš pri roki, če se opečeš.

Dobro je tudi to-le mazilo: Stepi en beljak v sneg, nato mu primešaj žlico lanenega olja in žlico kisle smetane. Vse dobro skupaj stepeno ali zmešano namaži na čisto krpo in devaj po trikrat na dan na opeklino.

Pri opeklinah je treba paziti, da je rana vedno obvezna in da ne pride zraven voda ali zrak. Če se pa rana vseeno kaj zamaže, jo moramo izpirati s prekuhano in ohlajeno vodo. Še bolje je seveda, izpirati rano z razredčenim lizolom, t. j. malo žlice lizola na liter vode.

To drugo sredstvo, ki ga zgoraj omenjamo, zelo pomaga pri opeklinah, samo dá več dela, preden ga napraviš; a ko se opečeš, je pač najbolje, če imaš pomoč takoj pri roki, zato priporočamo gospodinjstvom prvo omenjeno mazilo iz voska in olja, ki se tudi ne pokvari, če je dobro shranjeno.

Za kuhinjo

Rezanci s snegom. Napravi navadne rezance (nudeljne) in jih skuhaj tako, da so še malo trdi, nakar jih odcedi in stresi v skledo. Med tem si pripravi to-le zmes: Žlico sirovega masla, tri žlice kake mezge (marmelade) in tri žlice sladkorja mešaj približno četrt ure, na to dodaj eno pest zmletih orehov. V drugi skledi stolci pet beljakov in naredi sneg, ki ga primešaj omenjeni žlice kake mezge (marmelade) in tri žlice sladkorja. Nalaho zmešaj. S tem nadevom pokrij rezance in jih postavi v pečico, da zarumenijo. Kdor ljubi jed bolj sladko, temu posuj rezance še s sladkornim prahom.

Uložen fižol. Če imaš zelen fižol v soli vložjen za zimo, ga pripravi na tale način: Fižol vzemi iz kozarca in ga najprej operi v mlačni vodi. Nato ga deni v krog in ko je 10 minut vrel, ga odcedi in spet nalij svežega krova in ga spet pusti deset minut vreti. To ponavljaj še dvakrat, da fižolu odvzame sol, da ne bo jed preslana. Nato napravi iz ene velike žlice masti in dveh žlic moke bolj temno prežganje, kateremu si pridodala tudi malo drobno zrezane čebule, nakar stresi v to prežganje odcejeni fižol, dobro premešaj in zalij z vrelim kropom. Da bo fižol bolj slasten, prideni še malo popra ali pa paprike. Ko je četrt ure vrelo, dodaj par žlic kisle smetane, in ko je še enkrat dobro prevrelo, je jed gotova. Po potrebi še malo osoli. Tako pripravljene fižol izgubi tisti neprijetni okus po konzervi in je okusen kakor sveži fižol.

Krompirjeva omaka h kuhanemu govejemu mesu. V kozi razgrej za dobro žlico sirovega masla, dodaj pol žlice moke in moko malo popraži, nato prilij četrt litra mleka, osoli, dobro premešaj in pusti zavreti, na kar dodaj: eno srednje debelo, kuhano, olupljeno in na kocke zrezano rdečo peso, tri do štiri kuhane, olupljene in na kocke zrezane krompirje ter dve slani ali kisl kumarici, tudi na kocke zrezani. (Kumarice moraš poprej dati v vodo, da voda izvleče kis in sol iz njih, ker drugače je jed prekisla). Dodaj, če imaš, radi boljšega okusa še eno žličico zrezanih kaper. Vse to skupaj duši pokrito četrt ure. Na mizo daj to omako h kuhanemu govejemu mesu.

Telečja sekanica (hašé). Če ti je od telečje pečenke kaj preostalo, napravi iz tega tako zvani «hašé» s tem, da obereš meso od kosti in ga drobno seseklaš. Nato deni v kozo 5 dek sirovega masla ali masti, nekoliko drobno zrezane čebule in zelenega peteršilja. Ko je nekoliko zarumenilo, prideni sesekljano meso, dve v mleku namočeni in ožeti žemlji, mešaj dobro par minut, da se žemlje čisto razpuste; nato prilij par žlic juhe. Ko je prevrelo, dodaj dušenih gob (poleti zvežih, pozimi suhih) in sčep popra, in ko je vse dobro prevrelo, malo osoli in postavi jed s polento ali dušenim rižem na mizo. Lahko gobe tudi izpustiš, a je bolj okusno z gobami, zlasti z jurčki.

Kokoš z rezanci. Razreži osnaženo staro kokoš na kosce, jih deni v lonec in nalij toliko vode, da pokrije meso za nekaj prstov čez. Ko zavre, prideni malo korenja, koren peteršilja, vejico zelene, soli, nekaj zrn popra in lovorjev list, pokrij in pusti počasi vreti, približno dve uri in pol, dokler ni kokoš dobro mehka. Nato odlij juho, jo precedi in zakuhaj vanjo drobnih rezancev, tako da bo juha bolj gosta. Ko so rezanci kuhani, jih z juho vred stresi v skledo in obloži s kosci kokoši. Daj to jed na mizo za kosilo ali pa za večerjo.

Praktični nasveti

Ako se jed zaleti. Večkrat se nam pri jedi pripeti, da nam zaide kakšen košček ali drobtina v sapnik, kar povzroča hudo kašljanje. Ta kašelj pa nam je obenem že tudi prva pomoč, da vržemo tisto spet ven iz sapnika. Včasih pa kašelj nima uspeha, in če si človek ne zna pomagati, se lahko zaduši. Pomaga včasih tudi trkanje po hrbtu, često pa tudi ne. Najboljši pripomoček je, če se nam je zaletelo in nas duši: iztegniti glavo

zelo globoko navzdol. Priporočljivo je tudi, položiti človeka, ki se mu je zaletelo, čez stol, tako da leži na trebuhu, roke uprte v tla, z vsem gornjim životom viseč navzdol, pa naj pri tem globoko in počasi diha. Obenem pa ga je treba s plosko roko trkati po hrbtu.

Kako odpravimo madeže od sveč in voska. Znano sredstvo je: položiti pivnik na madež in ga izlikati z vročim likalom. Še boljši pa je drug način: Na madež vlij malo čistega alkohola (špirta) in pusti toliko časa, da se popolnoma posuši. Vosek se pod učinkom alkohola zdrobi in odpade. Nato treba obleko še skrtačiti, pa se ne bo madež več poznal.

Zagrinjala na oknih treba oprati vsaj dvakrat v letu. Ako jih opereš samo enkrat v letu in misliš, da s tem prihraniš na milu in delu, se motiš, kajti prah se je že preveč ulezal v tkanino in stane te veliko več mila in truda, da ga spraviš ven.

NJEGOVA LJUBEZEN.

«Ali že veš, da je moj oče izgubil vse premoženje?»

«No, vidiš! Tolikokrat sem ti že rekel, da tvoj oče dela samo na to, da bi razdril najino zaroko...»

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Še o radiu, etru, Marsu in njegovih prebivalcih

Pred kratkim smo čitali po časopisih, da je neka radiopostaja prejela znake, o katerih so domnevali, da prihajajo z Marsa. Take in podobne novice so se že večkrat čule. Tako so pred leti poročali časopisi, da je italijanski iznajditelj Marconi (izgovori Markoni!) res prejel znake iz nekega drugega sveta. Marconi sam je potem to zanikal.

Stvar sama je brez dvoma zanimiva in bo gotovo čitatelje zanimalo, če o njej kaj več spregovorimo. Odgovoriti nam je na dve vprašanji: 1. Ali sploh žive na Marsu ljudje? in 2. Če žive, ali je mogoče, da bi dospeli kakršnikoli znaki iz take daljave?

Vprašanje, ali žive na Marsu ljudje, se jako pogosto pojavi. Bavili so se z njim resni učenjaki in skušali na najbistroumnejše načine odgovoriti nanj z da ali ne. Žal moramo priznati, da o tem še nihče ni dognal ničesar zanesljivega. Med možmi, ki so se resno bavili s tem vprašanjem, jih je večina mnenja, da vladajo na Marsu razmere, v katerih je človeško življenje nemogoče. Zdi se nam sicer zelo čudno, da bi bila med brezštevilnimi svetovi, ki krožijo po neskončnem svetovnem prostoru, le naša zemlja tako srečna, da omogoča življenje tako mnogobrojnemu živstvu; rastlinstvu, živalstvu in človeku. A dokler ne dobimo dovoljnih dokazov o življenju na katerem drugem svetovnem telesu, moramo smatrati Zemljo za edini svet, kjer se

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 96 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopta in zakovanju, pri prišču med parklji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napejanju goved in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

razvija življenje. Tako moramo na naše vprašanje: Ali žive ljudje na Marsu? odgovoriti: Ne vemo. Ali bo sploh kdaj mogoče to dognati? Upajmo! Ponosna je človekova naloga, spoznavati naravo, ki ga obdaja. Duh mu je željan vedno novih spoznanj; zato bo v svojem neutrudljivem iskanju dognal še marsikaj, kar nam je danes skrivnostno.

Če pa vendar žive ljudje na Marsu, ali je mogoče, da bi prejeli kakršnekoli znake iz tolike daljave? Lotimo se tega tudi velezanimivega vprašanja!

Valovi brezžične telegrafije se širijo po etru, oni zagonetni snovi, ki smo o njej govorili v zadnjem članku. Hitrost teh etrskih valov je ogromna: 300.000 km na sekundo. V eni petnajstini sekunde pride na najbolj oddaljeni konec naše zemlje, v eni sekundi pa sedem in polkrat okoli zemlje. Hitrost valov brezžične telegrafije je torej tako ogromna, da smemo sklepati, da bi se lahko pogovarjali z bližnjimi zvezdami, če bi tam živeli ljudje.

Ker pa se energija (sila) z oddaljenostjo razpršuje, nastane vprašanje, ali bi mogla biti sila etrskih valov, ki bi dospeli z Zemlje na Mars, še tako velika, da bi ondotni ljudje dajali znake z take daljave. Da bomo mogli odgovoriti na to vprašanje, se moramo nekoliko pobaviti z nekaterimi pojavi, ki so važni za vsakega, ki ima radioaparatus.

Že prvi iznajditelji radia so opazili, da je učinkovit brezžične telegrafije ponoči veliko večji kakor podnevi. Kdor je že nekaj časa poslušal radio, je gotovo tudi sam to zapazil. Kje tiči temu vzrok? Solčna svetloba slabi valove brezžične telegrafije. To se je jasno pokazalo leta 1912. ob solčnem mrku. Čim bolj je bilo solnce zakrito, tem jačji so bili znaki, prihajajoči od oddajne radiopostaje; ko je bil solčni mrk na višku, so bili tudi znaki najmočnejši. Ko pa se je solnce zopet odgrinjalo, je tudi jakost znakov pojemala. Še mnogo drugih zaprek je, ki ovirajo širjenje radiovalov. Te zapreke so v zraku, ki obdajajo zemeljsko oblo. Tu je vedno nekaj elektrike, ki moti delovanje radio-aparatus. To ve dobro vsakdo, ki je poslušal na aparatu ob hudi nevihti.

Čim pa dosepejo radio-valovi v brezračni prostor, kjer se nahaja le čist eter, ne trčijo na nikako oviro več; tam se morejo širiti v neskončne daljave in dospeti do zvezd. Valovi, ki jih proizvajajo oddajne postaje, dosežejo po noči brez dvoma brezračni, etrski prostor, kjer jim je prosta pot do drugih svetov. Če bi bilo mogoče zleteti na luno, postaviti tam močan prejemni aparat, bi v temnih nočeh mogli poslušati zemeljske oddajne postaje.

Brezžični promet med Zemljo in Marsom bi bil torej mogoč, če bi živeli tam ljudje, ki bi razumeli jezik prihajajočih valov in znali dati odgovor.

Zdaj moremo nekoliko bolje presojati novice, ki se tuptam pojavijo po časopisih, da je ta ali oni prejel znake z Marsa. Nikakor ne moremo sklepati, da je kako prejeeto znamenje prišlo z Marsa, če ne nastopi na svetu popoln električni mir. Ta pa bi nastopil le tedaj, če bi prenehali delovati vsi električni stroji od največjih elektrarn pa do zadnjega električnega zvonca. Ker je to nedosegljivo in smatrajo resni učenjaki Mars za neobljuden, moramo za zdaj smatrati omenjene novice za neverjetne.

ZANIMIVOSTI

Saharo hočejo ohladiti

Dva francoska učenjaka sta presenetila javnost z novimi odkritji. Dokazala sta, da je razlika temperature med gorenjimi in spodnjimi plastmi vode tako občutna, da bi jo lahko izrabljali za proizvodnjo elektrike. Povsod, zlasti pa v vročih krajih imajo morja ogromne množine hladne vode, kajti solčni žarki segrevajo le gornjo plast, dočim do nižjih plasti ne morejo prodreti. Na ekvatorju se morska površinska

INVENTURNA-PRODAJA

Želimo temeljito isprazniti!

HUMANIK

LJUBLJANA, Dunajska c. 1a, «Petovia»
MARIBOR, Gosposka ul. ca 17
CELJE, Aleksandrova cesta 1
PTUJ, Slovenski trg, «Petovia» 57

voda segreje do 30° C, v globini 1000 metrov pa meri samo še 5° C. Pri poizkusu sta učenjaka uporabila zelo majhno elektrarno, ki je dajala tok na podlagi izkoriščanja temperaturnih razlik. Mala električna žarnica, ki je nenadoma zažarela, je dokazala, da imata učenjaka prav. Učenjaka sta kasneje prišla še na drug način uporabe hladnih morskih tokov. Prepričana sta, da bi se z množinami hladne morske vode lahko ohlajale vroče tropske pokrajine, s čimer bi se ogromna področja zapuščene zemlje izročila v izkoriščanje človeku.

× **Vzgoja milijonarskih sinov.** Kralji ameriške trgovine vzgajajo svoje sinove tako, da znajo že v mladosti ceniti denar. Pred kratkim je imel Rockefeller mlajši, čegar premoženje se ceni na tisoč milijonov dolarjev, na svoje uradnike in nameščence nagovor, v katerem je povedal zanimive stvari o svojih sinovih in njihovem delu za časa potovanja po Evropi. Najstarejši sin Lawrence, ki mu je šele 17 let, je moral ves čas opravljati blagajniške posle. Kot blagajnik cele rodbine je dobival tedensko plačo po pet dolarjev. Srednji sin Winthrop, star 15 let, je moral skrbeti za prtljago in izbirati hotele. Za to delo je dobival po tri dolarje na teden. Najmlajši sin David pa je opravljal službo rodbinskega sluga in je dobil za to po dva dolarja na teden.

× **Rim in Florenca v snegu.** Iz Italije poročajo, da je pobelil sneg zadnje dni tudi Rim in Florenco. Ob morju je razsajala strašna burja, ki je povzročila hud mrz. Snežni zameti so v Florenci za nekaj časa preprečili ves promet. Termometer je padel v Florenci na 3 stopnje Celzija pod ničlo.

× **Ognjenik Krakatau zopet bljuva.** Ognjenik Krakatau, ki se nahaja na Sundskem otočju v Indijskem oceanu, je začel zopet bljuvati. Tekom 24 ur so našli očividci 2568 erupcij, katerih največja je dosegla višino 420 m. V okolici ognjenika so ugotovili tudi 56 novih toplih vrečev.

× **Ni bil žrtev morilca.** Pred petimi leti je izginil iz Berlina 17letni Erik Mühle, ki je stanoval s svojo materjo, vdovo, v severnem delu mesta. Kmalu nato se je Mühlejeva nanovo omožila. Ker so baš tedaj v Nemčiji prišli na sled groznim zločinom morilca Harmanna ter se je med predmeti morilca našla plavkasta obleka, kakršno je nosil mladi Mühle, je Eri-kova mati šla na policijo in povedala, da je Harmann umoril tudi njenega sina. Vendar je bila policija toliko previdna, da ni objavila Erika Mühleja v seznamu Harmannovih žrtev. Minilo je pet let. Mühle se je potepal po Nemčiji, služil več let na kmetih za mlekarja, lani pa se mu je delo uprlo in si je zaželel nazaj domov. Vrnil se je v Berlin in začel poizvedovati po materi. Na

policiji so mu rekli; da ne poznajo ženske z imenom Mühle in da je sploh ni bilo v Berlinu. Poizvedoval je dalje sam in jo je našel v novem zakonu. Lahko si mislimo, da je bilo presenečenje velikansko, ko so doma videli, da je Erik še živ in da ni postal žrtev grozovitega morilca.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Njen obraz.

Gospod: «Prav močno se mi vidi, da sem Vaš lepi obrazek že nekje videl.»

Gospodična: «Nemogoče! Saj ga nosim vedno s seboj...»

Čuti se še mlado.

Gospa sreča staro devico. Nagovori jo in vpraša. «Rezika, koliko ste stari, ko ste še tako čvrsti?»

«Devetdeset jih mam, pa na bom več doh. U naš famili usi kmal umrjeja; pr nas regira žlak.»

Veseljaka.

Po ulici jo maha ponoči vesel možak ter prepeva: «Nikar, nikar se me ne boj...»

V nasprotni smeri na drugi strani pa jo kreše drug veseljak. Ko čuje gori navedene stihe, zavpije prvemu preko ceste: «Pej' na v l'fti! Kdu se te pa boji.»

Smola.

Gospod (svoji sosedi): «Človek mora imeti oči odprte, draga gospa, pa mu ne ostane nič prikrite. Glejte, na primer tisti gospod tam je gotovo še samec. Na prvi pogled uganem to.»

Gospa: «Ali se ne motite?»

Gospod: «Izključeno! Njegov ovratnik je umazan in na sukniču mu manjka gumb. Če bi bil poročen, bi ga žena ne pustila v takem stanju bezljati okrog.»

Gospa: «Prepovedujem si vsako nadaljnjo žalitev. Oni gospod je moj mož...»

Sreča.

A.: «Nestvo gospoda Brgleza je včeraj na poti k poroki zadela kap.»

B.: «Da, da, mnogi ljudje imajo res dobesedno v zadnjem trenutku srečo...»

Listnica uredništva

Moravci. Ni mogoče objaviti. Preveč osebno **Loke pri Trbovljah.** Opozorjamo Vas, da je v Ameriki, tudi v Kanadi in Argentini, velik nezaposlenost. Zato Vam moremo dati edini nasvet: Ne hodite tjakaj!

Sv. Jurij v Prekmurju. Objava ni dopuščena. **Stara vas.** Ni primerno za tisk.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu. Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Za kovanje konj. voz

In kolarstva se priporoča Matija Terlep, Ljubljana VII. Šiška, Sv. Jerneja cesta. 21

Kateri slovenskih delavcev

v Kanadi ali Argentiniji mi preskrbi takoj tam delo za letošnje pomlad? Grem najraje k gozdarskem ali poljedelskem delu. Ob prihodu dam lepo nagrado. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 58

Mlinar

neozepjen, vojaščine prost, išče službo kot mlinar na vodnem ali umetnem mlinu. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 62

Bučnice za olje

zamenjam brezplačno. — Ivan Mernik, mlinar, Žire 24. pošta Loče pri Poljčanah. 59

Bučnice in solnčnice

luščene in neluščene, z a m e n i u j e in kupuje v e d n o najugodnejše Prvovrstno bučno olje. trgovina F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 61

Mlinsko opravilo (umetno) na valjarje

lahko v majhnem obsegu, z vsemi stroji, kupi Janko Zupanc, Brodnice, Sv. Miklavž, Laško. 1565

Gostilničarji, pozor!

Kupim leseno steno za predelitev gostilniške sobe. — Ponudbe na oglas. odd. «Domovine» pod šifro «Dobro ohranjeno 96». 1596

200 vreč

(bole), rabljenih, dobro ohranjenih, kupim. — Ponudbe z navedbo cene na naslov: Franc Vidali, Domžale. 1599

Veliko posestvo in domačijo

prodam. — Naslov v oglas. odd. «Domovine». 1587

Posestvo pri kolodvoru v Poljčanah

naprodaj. Zidano poslopje, 3 sobe, kuhinja in hlev, dva orala zemlje, lep sadonosnik, vinograd. Cena 80.000 Din. — Izve se v trafiki na kolodvoru. 1539

Hišo all vilo

v Ljubljani ali Mariboru kupim. — Ponudbe na oglasni oddelček «Domovine» pod šifro «Gotovo». 1408

Vzgojiteljico

sprejem k šestletnemu tantu. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevo plače pri popolni oskrbi na poštni predal Kranj št. 25. 1508

Sobo in kuhinjo

takoj oddam. — Naslov pove oglasni oddelček «Domovine». 1620

1 ali 2 sobi

elegantno opremljeni, z dvema posteljema, poceni oddam v centru mesta. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 1635

Opremljeno sobico

zračno in svetlo, takoj oddam mirni in solidni gospodini. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 1105

Kože divjačine

ku uje po najvišjih cenah

L. ROT, krznar, LJUBLJANA

MESTNI TRG 9. 63

Boljše dekile

ki zna kuhati in vsa hišna dela opravljati, sprejme poleg sobarice fina hiša na Hrvaškem. Prednost z gospodinjstvo šolo. Plača 400 Din. Nastop takoj. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 1509

Izredna ponudba

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

Č. O. V. tehta samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrote, je komodno z ožljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, va izlete in sport.

Reklamna cena s posebno kapuco in etuijem samo Din 68.— franko, zacarinjena, poslana po postnem povzetju. Razpošilja A. Mařík, export, Praga XII., Loadgýnska 57. (Če ne bi ugajala, jamčimo zamenj). Naslov natančno napisati.

Slabi zobje

skvarijo najlepši obraz. Neprijeten dun ust je zo. rp. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnulobo. P'oskusite najprej z malo tubo Chlorodont paste, ki stane Din 8.—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gosode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem m. dro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se Loysod.— Leo-Werke A. G., proizvajalca in zastopstvo za Jugoslavijo: Tvrnice Zlatorog, Maribor.

Veliki CENIK ilustrovani dobite zastonj. Zahtevajte ga od skladišča MEINEL IN HEROLD tovarna glasbil, gramofonov in harmonik R. Langer, Maribor št. 104. Violine od 90 Din., očne harmonike od 50 Din., Tamburice od 40 Din., Gramofoni od 100 Din. dalje 103

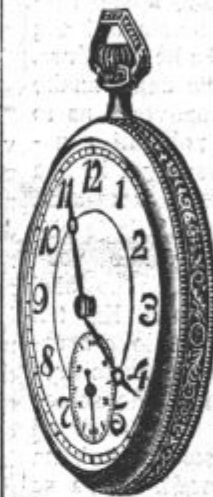
Gasilci. Motorne brizgalne

ročne in prenosne, kakor tudi večje, močnejše, na dveh kolesih, za 400, 600 in 1000 litrov, dobavlja po konkurenčnih cenah tvrdka

LAMPRET in drug d. z. o. z. 56 LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 22.

L. Mikuš LJUBLJANA, Mestni trg 15 DEŽNIKI

NA MALO NA VELIKO Ustanovljeno 1839 52 Telefon 2282

Zahtevajte brezplačni CENIK. Elegantna plitka, dobra in cenena ura Din 98.—

3 letno jamstvo. 14 dni na poskušnjo, ako ne odgovarja, se vrne denar.

Anton Kiffmann Maribor št. 43-c.

Specijalist za samo boljše švicarske ure. Cenik brezplačno. 44

Dekleta, ženske in moški

cenijo dober učnek, že 32 let preizkušanih proizvodov: Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kože, za negovanje obraza, vrata in rok, proti solnčnim pegam, so edcem itd. Nadalje Fellerjeva Elsa-pomada za rast las, za kožo glave proti prhljaju, izpadanju las itd. — 2 lončka ene ali po en lonček od obeh pomad franko po pošti pri vnaprej poslanih 40 Din pri lekarnarju Feller, Stubica Donja, E zadrž 360, Hrvatska. Ako se pošlje 48 Din vnaprej, se priloži še ena Fellerjeva mila zdravja in lepote «Elsa»

J. STJEPUŠIN ZAGREB, JURJEVSKA 57 pripravica boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila Odlikovan na pariški izložbi Ceniki franko

Francoska linija * French Line

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE.

Za Severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzoparniki. HAVRE-NEW-YORK samo 5 1/2 dni čez morje.

V Južno Ameriko, Argentinijo, Chile, Uruguay vsak teden iz Havre, Bordeauxa in Marsella:

Cie. Chargeurs-Réunis, S. ad Atlantique, Transports-Maritimes. Izvrstna hrana, izborna postrežba, vino brezplačno.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.